

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.07 - МКР. 1952 «С» 2023.10.26. 004. ПЗ

АНДРУСЯКА ДАНИЛА СТЕПАНОВИЧА

2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет**

УДК 336.25:334.7

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри фінансів

_____ **Анатолій ДІБРОВА**

_____ **Наталія ШВЕЦЬ**

" ____ " _____ 2024 р.

" ____ " _____ 2024 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
«Управління доходом підприємства»

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма Фінанси і кредит

Орієнтація освітньої програми Освітньо – професійна

Гарант освітньої програми
к.е.н., доцент

Руслана ОПАЛЬЧУК

**Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи**
к.е.н., доцент

Олена ЛЕМІШКО

Виконав

Данило Андрусак

Київ – 2024

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувачка кафедри фінансів
д.е.н., проф. Наталія ШВЕЦЬ
"3" жовтня 2023 р.

ЗАВДАННЯ
до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студенту
Андрусяку Данилу Степановичу
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма Фінанси і кредит

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської роботи: «Управління доходом підприємства»

Затверджена наказом ректора НУБіП України від 26.10.2023 р. № 1952 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 15.11.2024 р.

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: законодавчо-нормативні акти, наукові періодичні видання, Інтернет-ресурси, фінансова і статистична звітність АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ».

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні аспекти управління формуванням доходу АТ «кривбасзалізрудком».

2. Комплексний аналіз управління доходами АТ «кривбасзалізрудком».

3. Резерви підвищення ефективності управління доходами АТ «кривбасзалізрудком».

Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки.

Дата видачі завдання «3» жовтня 2023 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

Завдання прийняв до виконання

Олена ЛЕМІШКО

Данило АНДРУСЯК

РЕФЕРАТ

Магістерська робота «Управління доходом підприємства» складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (53 джерел), містить 4 рисунка та 29 таблиць. Основний текст магістерської роботи викладений на 96 сторінках комп'ютерного тексту.

Метою дослідження є шляхи удосконалення управління депозитним портфелем на прикладі державного банку України.

Об'єкт дослідження – Об'єктом дослідження є процес управління формуванням доходів на підприємстві.

Предмет дослідження – теоретико-методологічне забезпечення процесу управління формуванням доходів «Криворізький залізорудний комбінат».

У першому розділі роботи розглянуто теоретичні аспекти формування доходу. Класифіковано основні методи планування доходів та їхні характеристики. Розглянуто основні підходи до управління доходом. Класифіковано види доходів.

У другому розділі проведено загальна фінансова економічна характеристика діяльності АТ «кривбасзалізрудком». Також здійснено аналіз доходу підприємства та таких показників як: стійкості, ліквідності, платоспроможності.

У третьому розділі запропонован прогноз фінансових результатів діяльності АТ «кривбасзалізрудком», та за допомогою сценарного підходу запропонован прогноз доходу АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ»

Ключові слова:

Управління доходу, дохід, фінансова стійкість, сценарний аналіз, формування доходу.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ДОХОДУ АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ».....	3
1.1.Економічна сутність доходу підприємства.....	3
1.2.Особливості управління формуванням доходу підприємства	11
1.3. Методичне забезпечення формуванням доходу підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ».....	30
2.1.Загальна фінансова економічна характеристика діяльності підприємства ..	30
2.2.Аналіз формування доходу підприємства.....	41
2.3.Аналіз фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та фінансової рівноваги	48
РОЗДІЛ 3: РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ».....	62
3.1. Прогнозування фінансових результатів діяльності АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ».....	62
3.2. Використання сценарного підходу до прогнозування доходу АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ».....	71
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90
ДОДАТКИ.....	96

Вступ

Сучасна ринкова економіка висуває жорсткі вимоги до ефективності управління підприємствами, зокрема в частині формування доходів. Підприємствам необхідно швидко адаптуватися до змін господарської кон'юнктури для підтримання стійкого фінансового стану та збереження конкурентних переваг. Важливим аспектом діяльності будь-якого підприємства є планування доходів, яке прямо впливає на його фінансові результати та перспективи розвитку.

У сучасних умовах кожне підприємство самостійно формує стратегії свого розвитку, враховуючи поточний попит та ринкові умови. При цьому важливим показником є дохід, який формується під впливом багатьох факторів і відображає загальну ефективність господарської діяльності. Важливим є не лише аналіз і облік доходів, але й їх планування та прогнозування, що дозволяє більш точно управляти фінансовими потоками й забезпечувати фінансову стійкість у довгостроковій перспективі.

Формування доходу підприємства є ключовим чинником для його зростання та розвитку. Від ефективного управління доходами залежить фінансова стійкість, можливість залучення нових інвестицій та реалізація довгострокових проектів. Недостатнє формування доходів може призвести до необхідності залучення зовнішнього фінансування, що, у свою чергу, підвищує ризик фінансової нестабільності. Саме тому питання управління доходами підприємства є особливо актуальними в сучасних умовах.

Проблематика управління доходами підприємства детально розглядається у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, таких як О.Г. Біла, Ф.Ф. Бутинець, Т.Г. Камінська, Гайбура, Ю. А., Лелик І. В, Діденко Л. В. та інших. Їхні дослідження закладають теоретичні основи для аналізу й вдосконалення системи управління доходами.

Метою даної магістерської роботи є узагальнення теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління

формуванням доходу на прикладі АТ «Криворізький залізорудний комбінат».

Для досягнення цієї мети були поставлені такі завдання:

- Визначити економічну сутність доходу підприємства;
- Оцінити особливості управління доходами на підприємстві;
- Проаналізувати існуючі методичні підходи до управління доходами;
- Дослідити фінансові показники діяльності підприємства за період 2020-2023 років;
- Провести фінансовий аналіз та динаміку змін доходів;
- Сформувати прогноз доходів підприємства на 2025 рік;
- Оцінити ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є процес управління формуванням доходів на підприємстві, а предметом – теоретико-методологічне забезпечення цього процесу. Інформаційною базою слугували законодавчі акти, фінансова звітність АТ «Криворізький залізорудний комбінат», а також наукові роботи з економіки та фінансів.

Для досягнення цілей дослідження було застосовано широкий спектр наукових методів, зокрема системний аналіз, економіко-статистичні методи, а також моделювання та прогнозування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ДОХОДУ АТ «КРИВОРІЗЬКИЙ ЗАЛІЗОРУДНИЙ КОМБІНАТ»

1.1.Економічна сутність доходу підприємства

Основні фінансові категорії, що відображають отримання коштів від господарської діяльності підприємства, що характеризують ефективність реалізації продукції, що вказують на кількість і якість послуг, що надаються або продукції, що випускається.

1. Виручка є одним з важливих показників, що відображають результати діяльності компанії. Це основа для забезпечення поточних витрат і підтримки платоспроможності і стабільності фінансових потоків бізнесу. Отримання стабільного доходу є важливою метою для компанії, оскільки від цього залежить можливість розвитку та інвестицій в нові проекти. Ефективне управління доходами допомагає оптимізувати фінансові ресурси, підвищити прибутковість і забезпечити стабільний розвиток в довгостроковій перспективі.[1]

Суть виручки полягає в тому, що саме основний фінансовий результат закладає основу для формування більшого прибутку. Виручка-це показник загального обсягу продажів товарів або послуг підприємства, рівень якого залежить від багатьох факторів. Виручка формується під впливом безлічі внутрішніх і зовнішніх факторів, які по-різному впливають на діяльність компанії. Одні можуть активно стимулювати зростання доходів, інші, навпаки, обмежують його.

До зовнішніх факторів, що впливає на формування доходів, відносяться економічна ситуація на ринку, рівень попиту і пропозиції, Регуляторна політика держави, Платоспроможність споживачів і т.д. Його можна відрізнити. Динаміка попиту та стабільність відіграють важливу роль, оскільки вони визначають можливості отримання доходу в довгостроковій перспективі.[1]

Дохід є широко використовуваним поняттям і має багатозначні символи, що використовуються в різних інтерпретаціях (Таблиця 1.1). У сучасному світі цей термін з кожним роком набуває все більшого значення і різні тлумачення:

- а) чистий прибуток (прибуток) як основне джерело формування;
- б) як структурно складний термін, що вимагає теоретичного та методологічного пояснення.[2]

У сучасній економіці поняття корпоративного доходу розглядається з різних позицій, підкреслюючи його складність і невизначеність. Багато дослідників пропонують свої інтерпретації суті виручки, беручи до уваги різні аспекти діяльності компанії і її економічне становище. Щоб більш детально зрозуміти категорії доходів і їх значення у фінансово-господарській діяльності організації, важливо розуміти наукові погляди, які дозволяють нам краще зрозуміти структуру, функції та особливості управління доходами. Таблиця 1.1 ілюструє різні підходи до визначення сутності доходу в сучасній науковій літературі і забезпечує більш широке розуміння цієї фінансової категорії.[2]

Таблиця 1.1

Тлумачення економічної сутності категорії «дохід» у сучасній науковій літературі

Автор	Тлумачення економічної сутності категорії доходу
Біла О.Г. [3]	Сукупні грошові надходження від продажу продукції (товарів, робіт, послуг) є загальним обсягом фінансових ресурсів підприємства, які також відображають його вклад у валовий внутрішній продукт країни.
Бунинець Ф.Ф. [4]	Як економічна категорія, дохід (виручка) являє собою потік фінансових коштів та інших надходжень, отриманих протягом певного періоду від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг..
Камінська Т.Г. [8]	Доходами організації вважаються приріст економічних вигод за звітний період у формі надходжень активів або зростання їхньої вартості, і/або зменшення зобов'язань, що веде до зростання капіталу організації..

Шмиголя Н.М. [11]	Дохід підприємства – це приріст економічних вигод через надходження активів або зменшення зобов'язань, що сприяє зростанню капіталу організації, за винятком внесків власників. Це також результат виробничої та комерційної діяльності, що включає використання економічних ресурсів, конкурентних переваг і готовність до підприємницького ризику.
-------------------	--

Джерело: складено автором на основі [3. 4. 8. 11]

Аналіз визначень, наведених у таблиці 1.1, показує, що виручка підприємства є багатогранною економічною категорією, що відображає як обсяг фінансових доходів, так і загальну ефективність операційних доходів. Його можна розглядати не тільки як результат продажу товарів і послуг, але і як показник економічного доходу. переваги, що впливають на капітал підприємства. Крім того, різні автори підкреслюють роль доходів у фінансуванні розвитку, задоволенні соціальних потреб та забезпеченні стабільності бізнесу на неділю. Таким чином, виручка є основою для забезпечення фінансової стабільності та платоспроможності бізнесу, а також для подальшого зростання та інноваційного розвитку.

Грунтуючись на наведеному вище аналізі, можна визначити основну роль, яку прибуток в ринкових умовах грає в діяльності компанії. Доходи є важливим ресурсом для покриття витрат, забезпечення конкурентоспроможності, підтримки інноваційного розвитку та виконання соціальних зобов'язань перед державою та її працівниками. Важливість доходу як багатофункціональної категорії ілюструється діаграмою, на якій чітко показані основні функції доходу в підприємницькій діяльності.

Далі на рисунку 1.1. наведемо схему яка відобразить сутність доходу в ринкових умовах

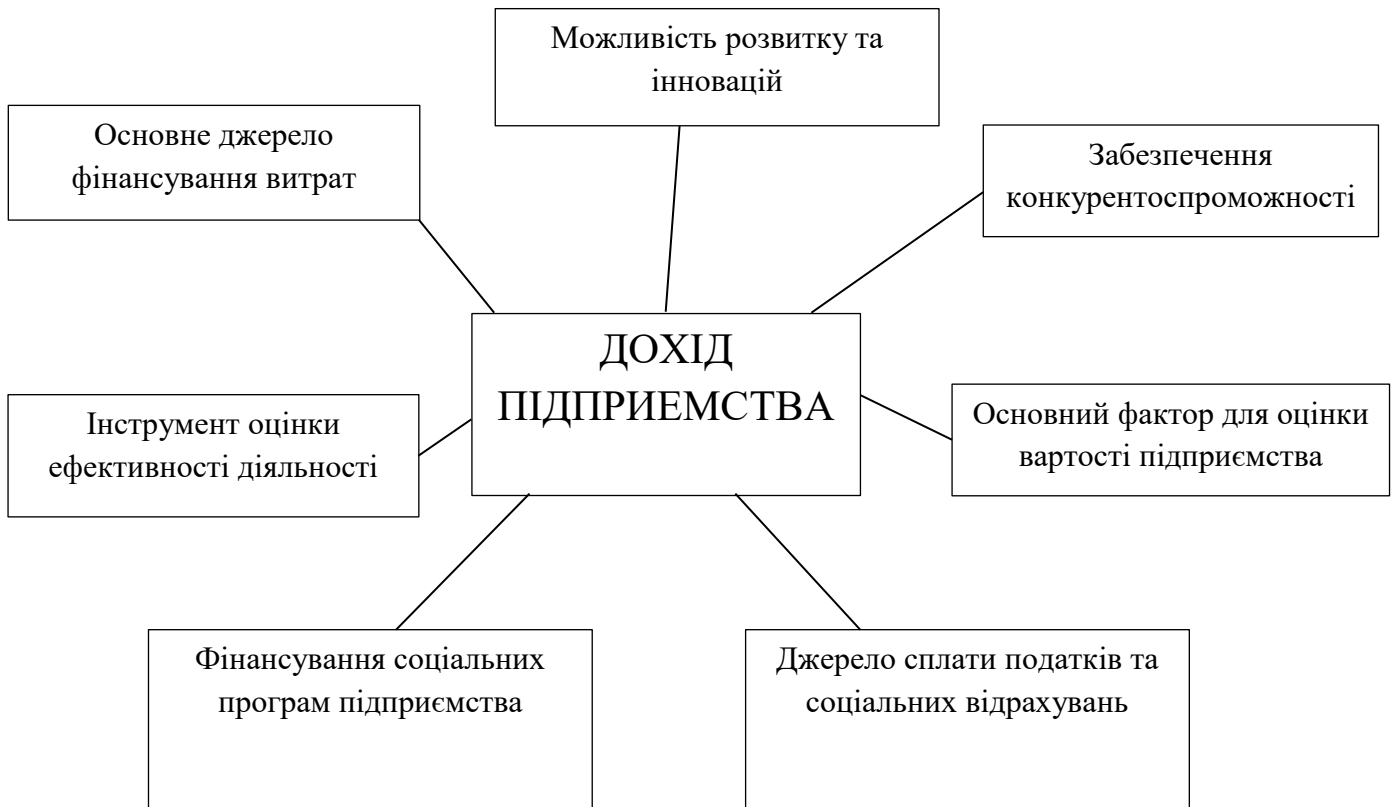


Рис. 1.1. Роль доходу підприємства в ринкових умовах

Джерело: складено автором на основі [1. 9. 20]

Дохід є одним з основних джерел фінансових ресурсів підприємства і важливим фактором покриття державного бюджету за рахунок різних податків, зокрема ПДВ та інших фінансових платежів. Після сплати податків компанія може вільно отримувати чистий дохід, який може бути використаний для задоволення своїх операційних потреб, інвестицій у розвиток або соціальних програм. Використання чистого доходу дає компанії можливість розширити свою діяльність і забезпечити стабільне фінансове становище, що є важливим фактором довгострокового розвитку.[3]

Будучи важливою фінансовою категорією ринкових відносин, він виконує кілька основних функцій:

1. Функція вимірювання продуктивності. Дохід служить показником ефективності господарської діяльності підприємства і відображає його здатність отримувати фінансове надходження. Ця характеристика особливо важлива в

ринкових умовах, коли дохід є основним критерієм оцінки успіху та конкурентоспроможності компанії.

2. Функція мотивації. Дохід забезпечує ресурсну базу для створення фондів розвитку, пільг і мотиваційних програм для співробітників. Це допоможе підвищити продуктивність праці та заохотить працівників досягати кращих результатів.

3. Функція розподілу ресурсів. Після сплати податків дохід розподіляється для задоволення внутрішніх потреб бізнесу, інвестицій та виплат інвесторам. Такі розподіли спрямовані на поліпшення матеріальної бази, розширення виробничих потужностей і виплату дивідендів акціонерам.

4. Фінансова підтримка стабільності. Дохід може допомогти підтримувати фінансову стабільність, покриваючи операційні витрати, виконуючи зобов'язання перед державою та працівниками та надаючи ресурси для стабільної роботи на ринку.

Такий підхід до аналізу функцій доходів підкреслює його важливість як багатофункціонального інструменту, що забезпечує не тільки фінансові потреби бізнесу, але і його стійкість, зростання і розвиток.

Дохід відіграє важливу роль у розвитку бізнесу та забезпеченні інтересів його власників і співробітників. Рівень доходів істотно впливає на формування фінансових ресурсів організації, збільшення її ринкової вартості, ефективність операційної діяльності, а також сприяє економічному зростанню країни. Це підкреслює необхідність ефективного та постійного управління доходами для компаній. Управління доходами-це процес розробки та впровадження оптимальних управлінських рішень у всіх аспектах формування, розподілу та використання на підприємстві для забезпечення добробуту власника в короткостроковій та довгостроковій перспективі.

Тому, враховуючи суть доходу, варто звернути увагу на ці характеристики:

а) дохід - це основна форма надходжень підприємців, що займаються певною діяльністю. Це найпростіше вираження зовнішнього доходу, але воно не

повністю розкриває його природу, оскільки активна діяльність в деяких регіонах може не приносити доходу (наприклад, політична або благодійна).;

б) дохід-це результат капіталовкладень підприємця для досягнення певних економічних успіхів;

в) дохід не є гарантованим результатом для підприємця, який вклав кошти в певний вид бізнесу. Це досягається тільки при ефективному і успішному управлінні бізнесом. Підприємець може не тільки отримати очікуваний дохід, а й понести фінансові втрати через власні помилки і несприятливі зовнішні фактори. Таким чином, дохід можна розглядати як своєрідну винагороду за ризик підприємницької діяльності;

г) дохід відображає не всю сумму надходжень, отриманих в ході підприємницької діяльності, а тільки частина, що залишилася після покриття витрат, пов'язаних із здійсненням цієї діяльності. Іншими словами, у кількісному вираженні дохід визначається як різниця між загальним прибутком та витратами;

д) дохід — це економічний показник, який виражається у грошовій формі. Такий підхід до обліку доходу зумовлений необхідністю узагальнення ключових фінансових показників: обсягу вкладеного капіталу, отриманих надходжень, понесених витрат тощо. Крім того, саме грошова форма обліку відповідає чинним правилам податкового регулювання та забезпечує зручність для аналізу і прийняття управлінських рішень.[3]

Таким чином, дохід підприємства можна уявити як багатоступеневий процес, що охоплює весь шлях від надходження виручки за реалізовану продукцію чи надані послуги до визначення чистого доходу. На кожному етапі цього процесу проводиться оцінка різних компонентів, таких як операційні витрати, позареалізаційні надходження та сплачені податки. Завдяки цьому підхід дає змогу точно визначити залишок коштів, які підприємство може спрямувати на покриття внутрішніх потреб, інвестування чи реалізацію програм для свого подальшого розвитку. [5]

Аналізуючи процес формування чистого доходу, варто звернути увагу на різноманітність джерел, з яких він формується, та його структурні елементи.

Класифікація видів доходу допомагає визначити основні джерела фінансових надходжень підприємства, їхню структуру та вплив на кінцевий результат що наведена на рисунку 1.2. Такий підхід сприяє кращому розумінню фінансових процесів, ефективнішому управлінню доходами та вибору оптимальної стратегії розвитку підприємства.

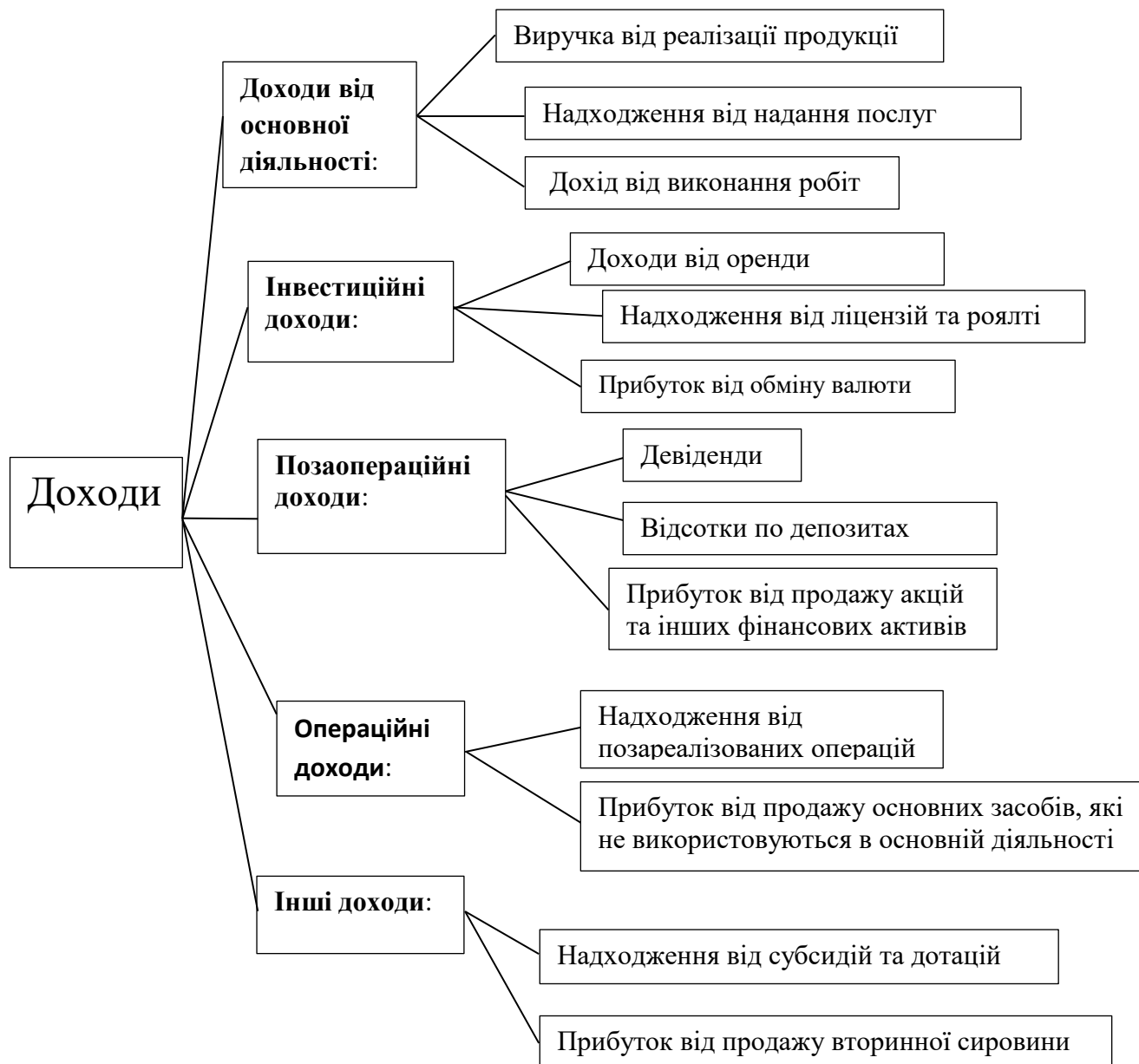


Рис 1.2 Класифікації видів доходу

Джерело: складено автором на основі [2, 15, 33]

Дохід відіграє ключову роль у фінансовій системі підприємства, оскільки саме він забезпечує основні фінансові ресурси для ефективної роботи, розвитку та зростання. Це один із найважливіших показників, що відображає фінансовий стан компанії, її платоспроможність і здатність залишатися конкурентоспроможною на ринку. Завдяки доходу підприємство отримує можливість фінансувати як основну, так і додаткову діяльність, покривати витрати, виконувати зобов'язання перед партнерами та інвестувати у впровадження інновацій і модернізацію.

З точки зору управління фінансами, дохід виконує декілька важливих функцій. Передусім, він забезпечує покриття всіх операційних витрат підприємства. Це включає виплату заробітної плати, розрахунки з постачальниками, сплату податків та інші витрати, необхідні для підтримання безперебійної роботи. Стабільні доходи дозволяють підприємству своєчасно виконувати зобов'язання, що підтримує стабільність фінансових потоків і зміцнює позиції на ринку.[6]

Дохід також є основним джерелом фінансування для розвитку компанії. Частина отриманих коштів можна спрямувати на реінвестиції, які дозволяють збільшувати обсяги виробництва, підвищувати якість продукції, запроваджувати новітні технології та посилювати конкурентоспроможність. Це стимулює стале зростання підприємства та сприяє зміцненню його позицій у галузі.

Крім того, дохід є основою для формування прибутку підприємства. Після покриття всіх витрат залишок доходу складає прибуток, який свідчить про успішність діяльності компанії та стає платформою для її подальшого розвитку. Прибуток можна спрямовувати на виплату дивідендів, реалізацію соціальних програм, додаткове заохочення працівників або формування резервів для забезпечення майбутнього зростання.[6]

Дохід є центральним елементом фінансової системи підприємства, який забезпечує стабільність його роботи та закладає основу для довгострокового розвитку. Ефективне управління доходами є важливим завданням для

досягнення стратегічних цілей, підвищення фінансової стійкості та створення додаткової цінності як для власників, так і для всіх учасників бізнес-процесів.

1.2. Особливості управління формуванням доходу підприємства

Управління доходами підприємства — це багатогранний процес, що включає стратегічне планування, оперативний контроль, прогнозування та аналіз. Завдяки цьому підприємство може своєчасно виконувати свої зобов'язання, підтримувати фінансову стабільність і створювати резерви для майбутнього розвитку. Ефективне управління доходами позитивно впливає на рентабельність бізнесу, забезпечує швидку адаптацію до змін на ринку, підвищує конкурентоспроможність та гарантує стабільність у довгостроковій перспективі.[12]

Основні підходи до управління доходами базуються на застосуванні різноманітних методів та інструментів, спрямованих на оптимізацію продажів, коригування цінової політики, контроль витрат і пошук нових джерел доходів. При цьому дохід може формуватися не лише з основної діяльності, а й із позареалізаційних надходжень, таких як орендна плата, інвестиційні доходи або прибуток від продажу активів. Ці додаткові джерела можуть стати фінансовою підтримкою у складні часи або слугувати ресурсом для подальших інвестицій.

Процес управління доходами передбачає кілька ключових етапів. Спочатку визначаються цільові показники доходу, які враховують стратегічні плани підприємства та ринкові можливості. Наступним кроком є розробка заходів для досягнення цих цілей, що включає прогнозування обсягів продажів, встановлення конкурентоспроможних цін і впровадження маркетингових стратегій.[8]

Контроль і аналіз отриманих результатів є невід'ємною частиною управління доходами. Постійний моніторинг допомагає вчасно помітити відхилення від запланованих показників і оперативно коригувати стратегію. Якщо виявлено негативні тенденції, підприємство може переглянути підходи —

адаптувати ціни, змінити маркетингові підходи або збільшити обсяги виробництва для задоволення попиту.

Оскільки управління доходом є багатогранним процесом, його класифікують за кількома критеріями. Така класифікація допомагає більш чітко визначити основні напрямки роботи та структурувати процес для досягнення максимальних результатів. Нижче наведена в рисунку 1.4. основні критерії класифікації управління доходом, що розкриває всі ключові аспекти управління формуванням доходу на підприємстві.



Рис. 1.3. класифікації управління формування доходу

Джерело: складено автором на основі [5, 10, 28]

Стратегічне управління доходами — це довгостроковий процес, спрямований на досягнення ключових цілей підприємства. У його рамках проводиться аналіз ринку, вивчається поведінка споживачів, оцінюються дії конкурентів та прогнозуються можливі економічні зміни. Такий підхід дає змогу підприємству ефективно адаптуватися до зовнішніх умов, зберігаючи стабільність доходів. До цього входить розробка планів, оцінка потенційних витрат і надходжень, а також вибір напрямків для інвестицій, які сприятимуть зростанню прибутковості у майбутньому.[9]

Оперативне управління доходами, навпаки, фокусується на короткострокових періодах. Воно включає управління повсякденними операціями, що забезпечують виконання планових показників. Сюди входять контроль за виконанням завдань, моніторинг відхилень від плану та оперативне реагування на них. Наприклад, підприємство може швидко скоригувати обсяги виробництва або переглянути цінову політику, щоб підтримувати стабільність фінансових потоків у швидко змінному ринковому середовищі.

Управління доходами від основної діяльності зосереджене на збільшенні надходжень від виробництва та продажу продукції. Це передбачає покращення якості товарів, розширення асортименту, оптимізацію цінової політики, активний маркетинг і налагодження відносин із клієнтами. Оскільки доходи від основної діяльності є головним джерелом фінансових ресурсів, ефективно їх управління дозволяє підтримувати стабільність і забезпечувати розвиток підприємства.

Позареалізаційні доходи, як-от надходження від оренди, дивідендів чи фінансових операцій, є додатковими джерелами фінансування, що не залежать безпосередньо від основної діяльності підприємства. Управління такими доходами дозволяє розширити фінансову базу, зменшити залежність від традиційних джерел та зберегти стабільність навіть за умов ринкових коливань.

Фінансове планування та прогнозування доходів є важливими інструментами для забезпечення стабільного розвитку. Це включає аналіз ринкових тенденцій, прогнозування майбутніх надходжень і розробку

фінансових планів. Грамотне планування дає змогу уникнути фінансових труднощів і дозволяє керівництву будувати стратегії, спрямовані на підвищення рентабельності.

Контроль і аналіз доходів відіграють важливу роль у підтримці фінансової стабільності підприємства. Постійний моніторинг фінансових показників та порівняння їх із запланованими значеннями дозволяють виявляти слабкі сторони у процесі формування доходу. Завдяки цьому можна своєчасно приймати необхідні управлінські рішення, спрямовані на оптимізацію доходів та забезпечення загальної стійкості підприємства.[9]

Основна частина доходу підприємства надходить від операційної діяльності, тобто від виробництва та продажу продукції чи надання послуг. У той час як більшість компаній не займається фінансовими чи інвестиційними операціями, їхнє включення до діяльності може значно розширити джерела надходжень. Для ефективного управління операційними доходами важливо враховувати цілу низку чинників, що впливають на їхній рівень. Одними з ключових є обсяги виробництва та реалізації продукції. Зниження виробничих показників в умовах високих витрат неминуче тягне за собою зменшення доходів. Це вказує на необхідність оперативного реагування з боку підприємства, спрямованого на зростання обсягів виробництва та підвищення ефективності праці.

Збільшення обсягів виробництва можливо завдяки впровадженню сучасних технологій, оновленню обладнання, вдосконаленню виробничих процесів та використанню прогресивних матеріалів. Незважаючи на те, що такі заходи потребують значних капіталовкладень, їхня ефективність і користь для підприємства значно перевищують витрати за умови ретельного планування та вибору оптимальних рішень.

Підвищення продуктивності праці є ще одним важливим фактором, який можна досягти за допомогою різноманітних мотиваційних інструментів. Наприклад, переведення частини працівників на відрядну форму оплати, або підвищення компенсації за понаднормову роботу для працівників із погодинною

оплатою, можуть значно стимулювати працівників і збільшити обсяги виконаних робіт.

Також вагомий вплив на формування доходу має обсяг реалізованої продукції, що тісно пов'язаний із залишками непроданої продукції. Чим більшими є ці залишки, тим меншим буде дохід від реалізації. Кількість непроданих товарів визначається умовами їх реалізації та платоспроможністю покупців. Тому для підвищення доходів важливо працювати над мінімізацією залишків продукції. Це можна досягти через удосконалення взаємовідносин із партнерами, забезпечення гнучкої цінової політики та підвищення фінансової дисципліни.

Для забезпечення ефективного управління доходом підприємства існують різні підходи, які дозволяють оптимізувати процес формування доходу, враховуючи специфіку діяльності, ринкові умови та внутрішні ресурси. Кожен з них має свої особливості, переваги й недоліки, що робить їх придатними для різних ситуацій та цілей. У таблиці 1.2. представлено основні теоретичні підходи до управління доходом, які допоможуть визначити найбільш ефективний метод для досягнення фінансової стійкості та розвитку підприємства.

Таблиця 1.2.

Основні підходи до управління доходом та їх характеристика

Підхід до управління доходом	Короткий опис	Переваги	Недоліки
Класичний підхід	Орієнтація на підвищення доходу через оптимізацію витрат і збільшення обсягів продажів.	Простота в реалізації, фокус на основній діяльності.	Можлива втрата гнучкості через ігнорування зовнішніх факторів.
Системний підхід	Управління доходом як комплексним елементом всієї діяльності підприємства.	Враховує взаємозв'язок різних відділів і функцій.	Потребує високого рівня координації та інформаційної бази.

Стратегічний підхід	Визначення довгострокових фінансових цілей на основі прогнозів ринкових умов та розвитку підприємства.	Дозволяє адаптувати діяльність до змін середовища та забезпечити сталий розвиток.	Вимагає значних ресурсів для досліджень і прогнозування.
Інноваційний підхід	Орієнтація на впровадження нових технологій та продуктів для підвищення доходу.	Збільшує конкурентоспроможність і створює додаткові можливості для доходу.	Потребує інвестицій і часу для реалізації.
Маркетинговий підхід	Акцент на вивченні попиту, цінній політиці та просуванні для максимізації доходу.	Залучає споживачів, підвищує впізнаваність бренду.	Ризик неправильного оцінювання ринку або споживацьких очікувань.
Фінансовий підхід	Управління доходом через фінансове планування, аналіз інвестицій і джерел фінансування.	Ефективно для оцінки ризиків і планування ресурсів.	Складність у забезпеченні гнучкості при змінах зовнішніх умов.

Джерело: складено автором на основі [20]

Доходи від операційної діяльності становлять основу фінансових надходжень підприємства. Вони формуються в результаті продажу товарів, надання послуг чи виконання робіт, що є частиною основної діяльності компанії. Виручка від реалізації продукції визначається як сума доходів від продажів, зменшена на операційні витрати, які підприємство несе під час виробництва та реалізації. Саме дохід від операційної діяльності є важливим показником успішності компанії, оскільки він відображає здатність підприємства забезпечувати стабільний фінансовий результат, ефективно покриваючи всі витрати.

На рівень доходу впливає цілий ряд факторів, серед яких обсяги виробництва, попит на продукцію, цінова політика, структура витрат і якість продукції. Наприклад, збільшення виробничих обсягів, оптимізація витрат чи впровадження новітніх технологій можуть суттєво підвищити доходи компанії. Не менш важливою є й ефективність маркетингових стратегій, спрямованих на

просування продуктів та залучення нових клієнтів. Успішні збутові стратегії, разом із клієнтоорієнтованим підходом, дозволяють підприємству не лише втримувати постійних клієнтів, а й розширювати свою аудиторію, що позитивно впливає на кінцеві фінансові результати.[9]

Отримані доходи спрямовуються на фінансування основної діяльності підприємства, зокрема покриття виробничих витрат, виконання зобов'язань перед партнерами, сплати податків і реалізації інвестиційних проектів. Це дозволяє компанії не лише підтримувати поточну стабільність, а й створювати умови для свого подальшого розвитку.

1.3. Методичне забезпечення формуванням доходу підприємства

Методичне забезпечення управління доходами підприємства є невід'ємною частиною його фінансової стратегії, особливо для масштабних гравців ринку, таких як АТ «Криворізький залізорудний комбінат». Використання різноманітних методів аналізу доходів дає змогу глибше зрозуміти стан фінансових потоків, визначити ключові фактори їх формування та розробити ефективні управлінські рішення, які забезпечуватимуть стабільність і розвиток.[10]

Одним із важливих інструментів є горизонтальний аналіз доходів. Цей метод дозволяє відстежувати динаміку змін у фінансових надходженнях за різні періоди, що дає змогу оцінити, як змінювалися обсяги доходів від операційної діяльності порівняно з минулими роками. Для «Криворізького залізорудного комбінату» це особливо актуально, оскільки тенденції на ринку залізорудної продукції безпосередньо впливають на обсяги продажів. Постійне зростання доходу може свідчити про стабільний розвиток компанії, тоді як негативна динаміка сигналізує про потребу в оновленні маркетингових стратегій або виробничих процесів, щоб повернути обсяги продажів на позитивний рівень.

Вертикальний аналіз, у свою чергу, дозволяє оцінити структуру доходів підприємства. Для АТ «Криворізький залізорудний комбінат» це означає аналіз розподілу між доходами від основної діяльності (виробництво і продаж

залізорудної продукції) та іншими джерелами надходжень. Цей аналіз дозволяє виявити, наскільки комбінат залежить від доходів від основної діяльності, та оцінити внесок позареалізаційних джерел, таких як оренда чи інвестиційні надходження. Наприклад, якщо частка доходу від додаткових джерел зростає, це може свідчити про активний розвиток альтернативних напрямків, здатних підтримати фінансову стійкість у разі зниження основних доходів.

Факторний аналіз доходів є важливим інструментом для глибшого розуміння впливу різних чинників на загальний фінансовий результат. Для підприємства такого масштабу це означає аналіз таких показників, як обсяги видобутку і реалізації, собівартість продукції, рівень світових цін, якість продукції та конкурентне середовище. Факторний аналіз дає змогу оцінити, як конкретні зміни впливають на доходи підприємства. Наприклад, якщо зниження доходів пов'язане з меншими обсягами реалізації, керівництво може розробити заходи для нарощування виробництва або зниження витрат, щоб залишатися конкурентоспроможним.

Для забезпечення стабільного рівня доходу підприємству важливо не лише аналізувати поточні фінансові показники, а й активно впроваджувати ефективні методи планування. Планування доходів є фундаментом для формування цілей підприємства, допомагаючи визначити оптимальні шляхи їх досягнення. У межах фінансової стратегії такі підприємства, як АТ «Криворізький залізорудний комбінат», використовують різні підходи до прогнозування та встановлення реалістичних фінансових орієнтирів.[11]

Одним із найбільш популярних методів є бюджетування доходів. Цей процес передбачає створення детального бюджету, де відображаються прогнозовані обсяги надходжень і витрат. Завдяки цьому підприємство може визначити точні фінансові цілі, контролювати витрати та уникати можливих фінансових труднощів. Бюджетування також дозволяє оцінювати ефективність використання ресурсів, допомагаючи вчасно виявляти відхилення від планових показників і коригувати подальші дії. Для керівництва бюджет стає

інструментом швидкого реагування на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Іншим важливим методом є маржинальний аналіз, який зосереджується на розрахунку маржинального доходу — різниці між виручкою та змінними витратами. Цей підхід дозволяє оцінити, наскільки поточні обсяги виробництва та реалізації здатні покривати постійні витрати підприємства. У випадку видобувних компаній, таких як «Криворізький залізорудний комбінат», маржинальний аналіз допомагає визначити точки беззбитковості та встановлювати мінімальний рівень продажів, який забезпечить підприємству прибуток навіть за несприятливих ринкових умов.

Важливу роль у процесі планування відіграє прогнозування доходів. Цей метод базується на аналізі історичних даних, актуальних ринкових тенденцій та економічної ситуації. Прогнозування дозволяє підприємству формувати уявлення про потенційні доходи, враховуючи різні сценарії розвитку подій. Наприклад, у випадку АТ «Криворізький залізорудний комбінат» цей інструмент допомагає заздалегідь реагувати на зміни попиту або коливання цін на ринку металів, що сприяє прийняттю стратегічно важливих рішень.

Бюджетування доходів є важливим інструментом фінансового планування, який допомагає підприємству встановлювати конкретні фінансові цілі, визначити основні джерела надходжень та ефективно розподіляти наявні ресурси. Цей процес включає створення детального плану доходів і витрат на певний період, що дає змогу керівництву не лише прогнозувати фінансові результати, а й контролювати їх досягнення в ході операційної діяльності. [11]

Першим кроком у процесі бюджетування є визначення фінансових цілей підприємства. Це можуть бути очікувані обсяги продажів, бажаний рівень прибутку або конкретні показники витрат. На цьому етапі встановлюються ключові напрямки діяльності, які допоможуть досягти поставлених цілей. Наприклад, підприємство може визначити плановий рівень доходів від основної діяльності, який необхідно досягти в межах бюджетного періоду.

Другий етап включає ідентифікацію джерел доходів. Для таких підприємств, як «Криворізький залізорудний комбінат», основним джерелом є доходи від реалізації продукції. Проте бюджетування також враховує додаткові джерела, такі як інвестиційні надходження чи орендна плата. Ретельне врахування всіх можливих джерел доходів дає змогу сформуванню комплексний план і зрозуміти, як кожне джерело впливає на досягнення загальних фінансових цілей.

Третій етап передбачає планування витрат і розподіл ресурсів для досягнення фінансових цілей. Це дозволяє визначити, які обсяги ресурсів потрібні для кожного напрямку діяльності. Наприклад, у бюджеті можуть бути передбачені витрати на маркетинг, виробництво, оплату праці або логістику. Такий підхід сприяє оптимізації витрат і забезпечує підтримку найбільш вигідних напрямків діяльності підприємства.

Контроль за виконанням бюджету відіграє важливу роль у цьому процесі. Постійне порівняння фактичних результатів із плановими дозволяє підприємству оперативно виявляти відхилення і вносити корективи в діяльність. Завдяки цьому бюджетування стає не лише інструментом планування, але й дієвим механізмом для забезпечення фінансової стабільності та розвитку підприємства.

Інформаційні технології стали невід'ємною частиною сучасного управління доходами, відкриваючи для підприємств нові можливості у плануванні, аналізі та прогнозуванні фінансових результатів. Завдяки використанню таких технологій компанії отримують змогу швидко обробляти великі обсяги даних, підвищувати точність фінансових розрахунків та оперативно реагувати на зміни ринкової ситуації. Інформаційні системи, як-от ERP (Enterprise Resource Planning), CRM (Customer Relationship Management) і BI (Business Intelligence), допомагають автоматизувати рутинні процеси, забезпечують доступ до актуальних даних і сприяють глибокому аналізу фінансових показників.

ERP-системи дозволяють інтегрувати фінансові, виробничі та логістичні процеси в єдину інформаційну платформу. Це значно полегшує бюджетування, планування доходів і управління ресурсами. Наприклад, «Криворізький залізорудний комбінат» може за допомогою ERP отримувати актуальну інформацію про витрати та доходи, що допомагає оперативно коригувати фінансовий план залежно від ринкових змін. Така інтеграція дозволяє не лише оптимізувати витрати, але й підвищувати ефективність управління.[12]

CRM-системи зосереджені на побудові та підтримці взаємовідносин із клієнтами, що є критично важливим для підприємств, залежних від продажів продукції. Використовуючи CRM, підприємство може аналізувати поведінку клієнтів, прогнозувати попит і визначати тенденції у продажах. Для «Криворізького залізорудного комбінату» це означає можливість не лише ефективніше управляти продажами, але й підвищувати рівень задоволеності клієнтів, що прямо впливає на збільшення доходів.

BI-системи забезпечують керівників аналітичними інструментами для створення звітів, візуалізації даних і прогнозування на основі історичних показників. Завдяки цьому підприємство може аналізувати ефективність окремих напрямів діяльності та приймати обґрунтовані стратегічні рішення. Наприклад, BI-системи дають змогу «Криворізькому залізорудному комбінату» своєчасно реагувати на зміни попиту чи коливання цін на ринку, що дозволяє адаптувати стратегії управління доходами в режимі реального часу.[12]

Загалом, впровадження інформаційних технологій у методичне забезпечення управління доходами спрощує процеси планування, контролю та аналізу фінансових потоків. Це дозволяє підприємству ефективніше адаптуватися до викликів ринку, зосереджувати ресурси на довгостроковому розвитку та зміцнювати свої конкурентні позиції. Для «Криворізького залізорудного комбінату» використання таких систем стає не лише інструментом для досягнення стабільності, але й важливим кроком у забезпеченні стійкого розвитку.

Щоб забезпечити точність і обґрунтованість фінансових цілей, підприємству важливо використовувати методи планування доходів, які найкраще відповідають його завданням і особливостям. Кожен із методів має свої переваги, що дозволяють не лише прогнозувати обсяг надходжень, але й визначити основні джерела доходів. Це дає змогу розробляти детальні фінансові плани та раціонально розподіляти ресурси. У межах процесів бюджетування, встановлення фінансових цілей та стратегічного планування, підприємство, зокрема «Криворізький залізорудний комбінат», може враховувати специфіку своєї галузі та поточні ринкові умови. Такий підхід дозволяє обирати найефективніший метод для досягнення запланованих фінансових результатів і забезпечення стабільності у довгостроковій перспективі.

Таблиця 1.3. ілюструє основні методи планування доходів, їхні характеристики, переваги та можливі недоліки. Це дозволяє наочно побачити, як кожен метод може допомогти підприємству підтримувати фінансову стабільність і гнучкість у реалізації стратегічних завдань.

Таблиця 1.3.

Основні методи планування доходів та їхні характеристики

Метод планування доходів	Опис	Переваги	Недоліки
Бюджетування	Створення детального плану доходів та витрат на конкретний період.	Забезпечує чітке розуміння фінансових цілей та обмежень.	Потребує регулярного оновлення та моніторингу, великих витрат часу та ресурсів на розробку.
Прогнозування	Оцінка ймовірних доходів на основі минулих показників і ринкових тенденцій.	Дозволяє адаптуватися до змін у ринковому середовищі та мінімізувати ризики.	Ризик неточності прогнозу через непередбачуваність ринку.
Маржинальний аналіз	Визначення рівня маржинального доходу, який покриває постійні витрати та приносить прибуток.	Дозволяє оптимізувати обсяги виробництва і витрати.	Обмежений для галузей із високими змінними витратами.
Цільове планування	Встановлення конкретних	Дозволяє зосередитись на	Може призвести до недостатньої уваги до

	фінансових цілей з акцентом на доходи від певних видів діяльності.	найприбутковіших напрямках діяльності.	менш рентабельних, але стратегічно важливих сегментів.
Стратегічне планування	Довгостроковий підхід до планування, що охоплює кілька років та враховує ринкову ситуацію в цілому.	Сприяє досягненню стійкого довгострокового розвитку та конкурентної переваги.	Потребує великої кількості аналітичної інформації, важко реалізується у швидкозмінному середовищі.

Джерело: побудовано на основі даних [11]

Застосування різноманітних методів планування доходів надає підприємству вагомі переваги, допомагаючи адаптувати фінансову стратегію до специфічних умов ринку. Це дозволяє забезпечити стабільність і ефективне використання ресурсів. Завдяки бюджетуванню підприємство отримує чіткі фінансові орієнтири, що дає змогу уникати зайвих витрат і контролювати виконання запланованих цілей. У свою чергу, прогнозування допомагає враховувати можливі зміни у попиті та ринкових тенденціях, що дозволяє знижувати ризики і своєчасно коригувати стратегію.[13]

Метод маржинального аналізу є потужним інструментом для оптимізації використання ресурсів. Він дозволяє визначати обсяги виробництва, які забезпечують максимальну рентабельність, і ефективно розподіляти витрати. Цільове планування допомагає сфокусувати увагу на найприбутковіших напрямках діяльності, спрямовуючи ресурси на досягнення найкращих фінансових результатів. У довгостроковій перспективі стратегічне планування, що враховує ключові ринкові тенденції, стає основою для розвитку підприємства, зміцнення його позицій на ринку та створення конкурентних переваг.

Комплексне використання цих методів забезпечує підприємству гнучкість у прийнятті управлінських рішень, що особливо важливо у динамічному бізнес-середовищі. Це дозволяє не лише підтримувати фінансову стабільність, але й

сприяти впевненому розвитку, що є запорукою успішної реалізації стратегічних завдань.

Аналіз основних чинників, що впливають на формування доходів, відіграє вирішальну роль у побудові стратегії, спрямованої на забезпечення фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємства. Доходи є результатом комплексної взаємодії багатьох чинників, що визначають здатність підприємства реалізовувати продукцію, надавати послуги та адаптуватися до економічних змін. Для ефективного управління фінансами важливо розуміти природу цих чинників і механізми їх впливу. Це дозволяє оцінити можливості для збільшення доходів та уникнути потенційних ризиків.

Фактори, що впливають на дохід компанії, поділяються на зовнішні та внутрішні. Зовнішні фактори включають економічні умови, коливання ринку, конкуренцію, законодавчі та регуляторні обмеження та технологічні інновації. Внутрішні фактори охоплюють організацію виробничого процесу, рівень контролю витрат, кваліфікацію співробітників, інноваційну та інвестиційну політику. Давайте детальніше розглянемо ці 2 групи факторів нижче.[14]

Зовнішні фактори

Зовнішні фактори, які впливають на діяльність підприємства, є неконтрольованими, але потребують постійного моніторингу та адаптації. Їх вплив визначається змінами в економічному, технологічному чи регуляторному середовищі. Основними зовнішніми факторами є макроекономічні умови, рівень конкуренції, цінова динаміка ресурсів, технологічний прогрес і державна політика.

1. Макроекономічна ситуація. Економічні умови, такі як рівень доходів населення, інфляція, зміни у ВВП та валютні коливання, суттєво впливають на купівельну спроможність споживачів і попит на продукцію підприємства. Наприклад, економічне зростання підвищує купівельну активність, що позитивно позначається на доходах компанії. Для підприємств видобувної галузі, зокрема «Криворізького залізорудного комбінату», вагомий вплив мають

і глобальні економічні зміни, які визначають попит на залізну руду та цінові тенденції на міжнародних ринках.

2. Конкурентна динаміка. Рівень конкуренції впливає на здатність підприємства утримувати стабільну позицію на ринку. У випадках, коли ринок насичений схожими товарами, підприємству доводиться переглядати цінову політику, модернізувати продукцію та вкладати ресурси у маркетинг. Така ситуація одночасно стимулює інновації та підвищення якості товарів, але вимагає суттєвих фінансових і організаційних ресурсів.

3. Коливання цін на ресурси. Зміни у вартості сировини безпосередньо впливають на собівартість продукції, що може позначитися на рівні доходів. Зростання цін на матеріали, енергоресурси або інші виробничі складові підвищує витрати підприємства. У видобувній галузі, де собівартість продукції залежить від ціни на руду та інші ресурси, постійна оптимізація витрат стає необхідною умовою підтримки конкурентоспроможності.

4. Технологічний розвиток. Інновації в технологіях можуть значно впливати на діяльність компаній. Впровадження сучасних рішень, автоматизація процесів і покращення виробничих методів допомагають зменшити витрати та підвищити ефективність. Однак такі зміни вимагають значних інвестицій, а їх ефективність залежить від здатності підприємства адаптувати новітні розробки до своїх потреб.

5. Законодавче регулювання. Нормативно-правові зміни, такі як коригування податкової системи, екологічних стандартів чи трудового законодавства, також впливають на фінансову стійкість підприємства. Для компаній у видобувній галузі дотримання екологічних вимог є обов'язковим, оскільки недотримання стандартів може призвести до штрафів, які суттєво знижують чистий прибуток.[14]

Внутрішні фактори

Внутрішні фактори, на відміну від зовнішніх, перебувають під безпосереднім контролем підприємства, що дозволяє ефективно управляти їх

впливом на дохідну частину і адаптувати управлінські підходи до стратегічних цілей компанії.

1. Контроль витрат і ефективність їх управління. Ефективне управління собівартістю продукції є основним інструментом для підвищення доходів підприємства. Зменшення витрат шляхом оптимізації використання ресурсів, впровадження енергозберігаючих технологій та вдосконалення виробничих процесів позитивно впливає на рентабельність. Сучасні методи управління, такі як автоматизовані системи обліку, дозволяють значно знижувати витрати і робити процеси більш прозорими, що сприяє підвищенню прибутковості.

2. Продуктивність праці та професіоналізм персоналу. Професійна підготовка співробітників, їхній рівень мотивації та комфортні умови роботи мають прямий вплив на ефективність усіх виробничих процесів. Підвищення продуктивності праці дозволяє підприємству випускати більше продукції при тих самих ресурсах, що сприяє зростанню доходів. Додатково мотиваційні програми можуть стимулювати працівників до більш результативної роботи, що вигідно позначається на загальному фінансовому результаті.

3. Інновації та інвестиції. Запровадження новітніх технологій та інноваційних рішень дає змогу підприємству не лише зміцнити конкурентні позиції, але й залучити нових клієнтів, що призводить до збільшення обсягів продажу. Інвестиції у наукові дослідження, модернізацію виробництва та освоєння нових ринків сприяють зростанню доходів і забезпечують стабільний розвиток у довгостроковій перспективі. Такі заходи особливо актуальні для підприємств, які прагнуть зберігати лідерські позиції у своїй галузі.

4. Технологічний розвиток і ефективне використання виробничих потужностей. Сучасне обладнання та вдосконалені виробничі лінії дозволяють підприємствам зменшити витрати на ремонт і обслуговування, а також уникати простоїв. Це безпосередньо впливає на зниження собівартості продукції. Інвестиції у технологічний розвиток забезпечують високу ефективність виробничих процесів, що у підсумку позитивно позначається на загальному доході підприємства.

Використання внутрішніх резервів підприємства у поєднанні з грамотним управлінням дозволяє не лише оптимізувати витрати, але й створює передумови для стабільного фінансового зростання навіть у складних ринкових умовах.[14]

Таким чином, завдяки розуміння та управління як зовнішніми, так і внутрішніми факторами дозволяє «Криворізькому залізорудному комбінату» формувати більш ефективні стратегії розвитку. У наступних розділах буде розглянуто можливість адаптації до цих факторів з метою прогнозування доходів підприємства та підвищення його стійкості у умовах мінливого ринкового середовища.

Для забезпечення ефективного управління доходами підприємства, зокрема такого масштабного, як «Криворізький залізорудний комбінат», необхідно чітко розуміти основні чинники, які впливають на їх формування. Проведення їхньої класифікації дозволяє виділити ключові пріоритети у стратегічному плануванні, оцінити потенційні ризики та знайти нові можливості для розвитку. Умовно ці чинники поділяються на контрольовані та неконтрольовані, кожна з цих груп вимагає специфічних підходів до управління.

Контрольовані чинники – це внутрішні аспекти, які прямо залежать від дій підприємства. Вони піддаються регулюванню і можуть бути адаптовані відповідно до стратегічних завдань компанії. До таких факторів належать оптимізація собівартості продукції, ефективність виробничих процесів, рівень інвестиційної активності, упровадження інновацій та обґрунтована цінова політика. Управління цими чинниками надає підприємству значні переваги, зокрема можливість швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури та забезпечувати зростання доходів.

Неконтрольовані чинники, у свою чергу, охоплюють зовнішні умови, на які підприємство не має прямого впливу, але повинно враховувати у своїй діяльності. Серед них – макроекономічні тенденції, рівень конкуренції, зміни у законодавстві та коливання цін на сировину. Наприклад, підвищення цін на ресурси може вплинути на собівартість продукції, а законодавчі зміни в

екологічній сфері можуть потребувати додаткових витрат на модернізацію виробництва.

Таблиця 1.4.

Класифікація основних чинників, що впливають на доходи підприємства
«Криворізький залізорудний комбінат»

Класифікація чинників	Приклади чинників	Можливість управління
Контрольовані	Собівартість продукції, продуктивність праці, ціноутворення	Можливо
Неконтрольовані	Економічні умови, рівень конкуренції, регуляторні зміни, ціни на сировину	Неможливо

Джерело: побудовано на основі даних [38]

Ефективне управління передбачає максимальне використання контрольованих чинників та розробку адаптаційних стратегій для мінімізації впливу неконтрольованих. Зокрема, оптимізація витрат дозволяє підприємству компенсувати негативний вплив зростання цін на ресурси, а аналіз ринкових умов – виявляти можливості для збільшення доходів навіть у несприятливих економічних обставинах. Завдяки такому підходу підприємство може не лише зберегти стабільність, але й підвищити свою конкурентоспроможність на ринку.

Висновок до першого розділу:

У першому розділі магістерської роботи було здійснено комплексний аналіз теоретичних засад формування доходів підприємства, який охоплює основні підходи до визначення економічної сутності доходу, його значення для діяльності підприємства та особливості управління доходами в умовах сучасного ринку. Розглянуто ключові методи управління доходами, включаючи горизонтальний і вертикальний аналіз, факторний аналіз та методи прогнозування, що дають змогу забезпечити стабільність фінансових результатів.

Особливу увагу було приділено специфіці формування доходів підприємств видобувної галузі, де основними чинниками впливу є кон'юнктура ринку, коливання цін на продукцію та витрати на виробництво. Аналіз наукових джерел показав, що доходи підприємства формуються як результат реалізації продукції, надання послуг і проведення операційної діяльності, при цьому ефективне управління доходами є важливим інструментом забезпечення фінансової стабільності та розвитку компанії.

Узагальнюючи матеріали, слід зазначити, що стабільне формування доходів підприємства залежить від оптимізації витрат, підвищення ефективності використання ресурсів, раціонального планування та прогнозування фінансових показників. Розробка стратегії управління доходами має враховувати зовнішні фактори (економічні умови, коливання ринку) та внутрішні (ефективність операційної діяльності, рентабельність виробництва), що дозволить забезпечити досягнення позитивних фінансових результатів.

Таким чином, результати першого розділу заклали теоретичну основу для подальшого аналізу фінансової діяльності підприємства та розробки рекомендацій щодо вдосконалення управління доходами, які будуть представлені у наступних розділах.

РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ»

2.1. Загальна фінансова економічна характеристика діяльності підприємства

Публічне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний комбінат» (АТ «Кривбасзалізрудком») є одним із провідних промислових підприємств, яке спеціалізується на видобутку та збагаченні залізної руди. Це самостійна господарська одиниця, яка здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, включаючи Конституцію, Господарський, Цивільний та Податковий кодекси, а також інші нормативно-правові акти. Комбінат має статус юридичної особи та несе відповідальність за результати своєї фінансово-господарської діяльності.

Основною метою діяльності АТ «Кривбасзалізрудком» є досягнення високої економічної ефективності за рахунок раціонального використання природних ресурсів, нарощування обсягів видобутку залізної руди та підвищення її якості шляхом збагачення. Підприємство також займається виробництвом і реалізацією обладнання для видобутку руди, зокрема вібролюків та гумотросових канатів для підйомних посудин. Прибуток формується за рахунок реалізації продукції, яка користується попитом як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Крім цього, комбінат відіграє важливу соціальну роль, створюючи комфортні умови праці для своїх працівників і підтримуючи розвиток регіональної економіки.

Майновий комплекс підприємства складається з основних засобів, оборотних коштів та нематеріальних активів. Основними джерелами фінансування його діяльності є доходи від реалізації продукції, інвестиційні вливання, банківські кредити, а також інші фінансові надходження. Завдяки цьому комбінат забезпечує стабільну роботу виробничих підрозділів і розвиток інфраструктури.

АТ «Кривбасзалізрудком» має власний баланс, банківські рахунки, статутний капітал і здійснює господарські операції у межах, визначених законодавством України. Особливу увагу підприємство приділяє розбудові ділових відносин із партнерами та клієнтами, більшість із яких є юридичними особами, що використовують залізорудну продукцію для власних виробничих потреб.

.Спершу здійснимо горизонтальний аналіз активної частини балансу підприємства, щоб дослідити динаміку змін у складі активів за звітний період.

Таблиця 2.1.

Горизонтальний аналіз активу балансу АТ «Криворізький залізорудний комбінат» 2021-2023 рр.

показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи	76532	72018	66971	-4,514	-5.90%	-5,047	-7.01%
первісна вартість	95451	95307	95980	-144	-0.15%	673	0.71%
накопичена амортизація	18919	23289	29009	4,37	23.10%	5,72	24.56%
Незавершені капітальні інвестиції							
Основні засоби	4632438	4768919	4858732	136,481	2.95%	89,813	1.88%
первісна вартість	10517945	10903206	11250242	385,261	3.66%	347,036	3.18%
знос	5885507	6134287	6391510	248,78	4.23%	257,223	4.19%
Інвестиційна нерухомість							
первісна вартість							
знос							
Довгострокові біологічні активи							
первісна вартість							
накопичена амортизація							
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств							
інші фінансові інвестиції	583092	583092	583092	0	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	725	275	45	-450	-62.07%	-230	-83.64%

Відстрочені податкові активи	71691	80125	120741	8,434	11.76%	40,616	50.71%
Гудвіл							
Відстрочені аквізиційні витрати							
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах							
Інші необоротні активи							
Усього за розділом І	5364478	5504429	5629581	139951	2.61%	125152	2.27%
II. Оборотні активи							
Запаси	1191461	2204770	2841795	1013309	85.05%	637025	28.89%
Виробничі запаси	314157	293860	210074	-20297	-6.46%	-83786	-28.52%
Незавершене виробництво	22498	30256	46490	7758	34.49%	16234	53.67%
Готова продукція	854804	1880654	2585231	1025850	119.99%	704577	37.46%
Товари	2						
Поточні біологічні активи							
Депозити перестраховання							
Векселі одержані							
Дебіторська заборгованість за продукцію товари роботи послуги	228485	146491	318437	-81994	-35.88%	171946	117.42%
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами							
з бюджетом	110423	211264	210498	100841	91.34%	-766	-0.36%
у тому числі з податку на прибуток	33667	14743	58481				
з нарахованих доходів							
із внутрішніх розрахунків							
Інша поточна дебіторська заборгованість	5933857	5931585	5417390	-2272	-0.04%	-514195	-8.67%
Поточні фінансові інвестиції							
Гроші та їх еквіваленти	518385	363664	129524	-154721	-29.85%	-23414	-64.39%
Готівка							
Рахунки в банках	518385	363664	129524				
Витрати майбутніх періодів							
Частка перестраховика у страхових резервах							
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань							

резервах збитків або резервах належних виплат							
резервах незароблених премій							
інших страхових резервах							
Інші оборотні активи	87578	196818	44787	924	124.69%	-152031	-77.23%
Усього за розділом II	8070189	9054592	8962431	984403	12.20%	-92161	-1.02%
III. Необоротні активи утримувані для продажу та групи вибуття							
Баланс	13434667	14559021	14592012	1124354	8.37%	32991	0.23%

Джерело: побудовано на основі Додатків А, Є, Й.

1. Необоротні активи. Протягом 2022 року нематеріальні активи підприємства зменшилися на 5,9% порівняно з 2021 роком, а у 2023 році це зниження склало ще 7,01%. Це може бути пов'язано з процесами амортизації або зменшенням інвестицій у цей вид активів. Основні засоби демонстрували стабільне зростання первісної вартості: на 3,66% у 2022 році та на 3,18% у 2023 році. Така динаміка може свідчити про вкладення у виробничі потужності з метою підвищення ефективності. Водночас рівень зносу основних засобів теж підвищувався: на 4,23% у 2022 році та на 4,19% у 2023 році. Це є природним наслідком експлуатації обладнання, яке, утім, оновлюється завдяки інвестиціям. У підсумку загальний обсяг необоротних активів зріс на 2,61% у 2022 році та на 2,27% у 2023 році, що свідчить про їхнє поступове зміцнення.

2. Оборотні активи. У цій категорії відзначається значне зростання запасів: на 85,05% у 2022 році та на 28,89% у 2023 році, що, ймовірно, пов'язано зі збільшенням виробничих запасів і накопиченням готової продукції. Зокрема, обсяги готової продукції зросли на 119,99% у 2022 році та на 37,46% у 2023 році, що вказує на нарощування виробничих потужностей. Водночас виробничі запаси зменшилися на 6,46% у 2022 році та на 28,52% у 2023 році, що може бути результатом їхнього активного використання у виробництві. Незавершене виробництво зросло, що може свідчити про подовження циклів виготовлення продукції.

3. Дебіторська заборгованість. Заборгованість за реалізовану продукцію у 2022 році знизилася на 35,88%, проте у 2023 році різко зросла на 117,42%. Це може бути наслідком змін у політиці розрахунків із клієнтами або коливань у фінансових умовах. Водночас інша поточна дебіторська заборгованість зменшилася на 8,67% у 2023 році, що може свідчити про поліпшення фінансової дисципліни клієнтів або ефективніше управління заборгованістю з боку підприємства.

4. Грошові кошти. Різке зменшення обсягів ліквідних коштів на рахунках склало 29,85% у 2022 році та 64,39% у 2023 році. Це може бути результатом суттєвих витрат або активної інвестиційної діяльності підприємства, спрямованої на модернізацію виробничих потужностей чи розширення діяльності.

5. Підсумкові показники. Загальний обсяг оборотних активів зріс на 12,2% у 2022 році, однак у 2023 році скоротився на 1,02%. Це може свідчити про нестабільність у використанні оборотних активів або зміну пріоритетів у їхньому розподілі. Загальний баланс підприємства збільшився на 8,37% у 2022 році та на 0,23% у 2023 році. Такі зміни вказують на зростання активів підприємства, хоча темпи цього зростання поступово уповільнюються.

.Наступним кроком буде виконання детального горизонтального аналізу пасиву балансу підприємства для більш глибокого розуміння змін у структурі зобов'язань за звітні періоди

Таблиця 2.2.

Горизонтальний аналіз пасиву балансу АТ «Криворізький залізорудний комбінат» 2021 – 2023рр.

показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
Власний капітал	3204852	3350000	3500000	145148	4.53%	150	4.48%

Нерозподілений прибуток (збиток)	2704852	2850000	3000000	145148	5.37%	150	5.26%
Довгострокові зобов'язання	1789542	1900000	2000000	110458	6.17%	100	5.26%
Довгострокові кредити банків	1550000	1600000	1650000	50	3.23%	50	3.13%
Інші довгострокові зобов'язання	239542	300	350	60458	25.24%	50	16.67%
Поточні зобов'язання	8431273	9309021	9084000	877748	10.41%	-225021	-2.42%
Короткострокові кредити банків	4700000	5000000	4500000	300	6.38%	-500	-10.00%
Кредиторська заборгованість за товари	2400000	2600000	2750000	200	8.33%	150	5.77%
Інші поточні зобов'язання	116273	170021	150	53748	46.21%	-20021	-11.78%
Забезпечення майбутніх витрат і платежів	621	6904	673012	694	11.18%	-17388	-2.52%
Усього зобов'язань та власного капіталу	13434667	14559021	14592012	1124354	8.37%	32991	0.23%

Джерело: побудовано на основі Додатів Б, Ж, К.

Горизонтальний аналіз пасиву балансу підприємства за 2021–2023 роки демонструє суттєві зміни у структурі основних статей, які відображають фінансову стабільність та стратегії управління зобов'язаннями.

1. Власний капітал. У період з 2021 по 2023 рік власний капітал підприємства зростає стабільно: на 4,53% у 2022 році та ще на 4,48% у 2023 році. Це свідчить про ефективну фінансову діяльність, яка забезпечує зростання власних ресурсів. Зокрема, збільшення нерозподіленого прибутку (на 5,37% у 2022 році та 5,26% у 2023 році) вказує на те, що підприємство реінвестує прибутки для зміцнення своїх позицій і підтримки подальшого розвитку.

2. Довгострокові зобов'язання. У 2022 році цей показник зріс на 6,17%, а у 2023 році – ще на 5,26%. Це може бути пов'язано із залученням додаткових фінансових ресурсів для реалізації масштабних інвестиційних проєктів чи модернізації виробництва. Зростання довгострокових кредитів банків (на 3,23% у 2022 році та 3,13% у 2023 році) та інших зобов'язань (на 25,24% у 2022 році та 16,67% у 2023 році) може свідчити про розширення співпраці з фінансовими установами й постачальниками обладнання.

3. Поточні зобов'язання. У 2022 році вони зросли на 10,41%, але у 2023 році скоротилися на 2,42%. Такі зміни можуть свідчити про перехід підприємства до більш збалансованого підходу в управлінні короткостроковими боргами. Наприклад, скорочення короткострокових кредитів на 10% у 2023 році вказує на погашення боргів або зменшення потреби у зовнішньому фінансуванні.

4. Кредиторська заборгованість за товари. Цей показник демонструє стійке зростання: на 8,33% у 2022 році та 5,77% у 2023 році. Це може бути ознакою збільшення закупівель, що пов'язано з розширенням виробничих обсягів. Водночас це може свідчити про зміну умов співпраці з постачальниками, наприклад, збільшення термінів розрахунків.

5. Забезпечення майбутніх витрат і платежів. У 2022 році цей показник зріс на 11,18%, але у 2023 році знизився на 2,52%. Це може бути наслідком завершення частини запланованих витрат або зміни підходу до формування резервів, спрямованих на покриття майбутніх фінансових зобов'язань.

6. Загальний підсумок пасиву балансу. За аналізований період баланс підприємства демонструє зростання: на 8,37% у 2022 році та на 0,23% у 2023 році. Хоча темпи зростання сповільнилися, це може свідчити про досягнення підприємством фінансової стабільності та оптимізації структури капіталу.

Далі проведемо вертикальний аналіз активів, щоб отримати глибше уявлення про їх структуру та основні складові, відстежуючи динаміку зміни активів у балансі підприємства.

Таблиця 2.3.

Вертикальний аналіз активів ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат» 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	2021%	2022%	2023%	Відхилення (2022-2021), %	Відхилення (2023-2022), %
Необоротні активи	5364478	5504429	5629581	39.92%	37.80%	38.58%	-2.12%	0.78%
Оборотні активи	8070189	9054592	8962431	60.08%	62.20%	61.42%	2.12%	-0.78%
Інші оборотні активи	87578	196818	44787	0.65%	1.35%	0.31%	0.70%	-1.04%

Усього за розділом I	5364478	5504429	5629581	39.92%	37.80%	38.58%	-2.12%	0.78%
Запаси	1191461	2204770	2841795	8.87%	15.14%	19.47%	6.27%	4.33%
Виробничі запаси	314157	29386	210074	2.34%	2.02%	1.44%	-0.32%	-0.58%
Незавершене виробництво	22498	30256	4649	0.17%	0.21%	0.32%	0.04%	0.11%
Готова продукція	854804	1880654	2585231	6.36%	12.92%	17.71%	6.56%	4.79%
Дебіторська заборгованість за продукцію	228485	146491	318437	1.70%	1.01%	2.18%	-0.69%	1.17%
Дебіторська заборгованість з бюджетом	110423	211264	210498	0.82%	1.45%	1.44%	0.63%	-0.01%
Гроші та їх еквіваленти	518385	363664	129524	3.86%	2.50%	0.89%	-1.36%	-1.61%
Усього за розділом II	8070189	9054592	8962431	60.08%	62.20%	61.42%	2.12%	-0.78%
Баланс	13434667	14559021	14592012	100.00%	100.00%	100.00%	0.00%	0.00%

Джерело: побудовано на основі Додатів А, Є, Й.

Вертикальний аналіз активів балансу підприємства за 2021–2023 роки дозволяє краще зрозуміти структурні зміни в активах, що відображають особливості діяльності компанії та її фінансової політики.

1. Необоротні активи. У структурі активів частка необоротних активів спершу знизилася з 39,92% у 2021 році до 37,80% у 2022 році, а у 2023 році зросла до 38,58%. Це свідчить про стабільність у довгострокових активах із певними коливаннями, які можуть бути наслідком амортизації або змін інвестиційної стратегії. Зростання у 2023 році ймовірно свідчить про оновлення або розширення виробничих потужностей.

2. Оборотні активи. Частка оборотних активів зросла з 60,08% у 2021 році до 62,20% у 2022 році, однак у 2023 році знизилася до 61,42%. Така динаміка свідчить про залежність підприємства від оборотних ресурсів, що може бути пов'язано зі збільшенням обсягів запасів або готової продукції. Зниження частки

у 2023 році, ймовірно, є результатом оптимізації запасів або змін у стратегії управління ресурсами.

3. Запаси. Їхня частка у структурі активів демонструє зростання: з 8,87% у 2021 році до 15,14% у 2022 році та 19,47% у 2023 році. Це може бути наслідком накопичення ресурсів для стабільності виробництва або очікуваного збільшення обсягів реалізації. Проте такий тренд може також вказувати на ризик перевантаження складів, що потребує уваги до реалізації продукції.

4. Виробничі запаси. Питома вага виробничих запасів знизилася з 2,34% у 2021 році до 2,02% у 2022 році та до 1,44% у 2023 році. Зниження вказує на раціональніший підхід до використання сировини, що сприяє зниженню витрат на її зберігання.

5. Дебіторська заборгованість. Частка дебіторської заборгованості зменшилася з 1,70% у 2021 році до 1,01% у 2022 році, проте у 2023 році зросла до 2,18%. Це свідчить про зміни в умовах розрахунків із покупцями, а також про можливе збільшення продажів у кредит, що, з одного боку, стимулює реалізацію продукції, а з іншого — підвищує ризик непогашення заборгованості.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти. Частка грошових коштів постійно зменшувалася: з 3,86% у 2021 році до 2,50% у 2022 році та 0,89% у 2023 році. Це може вказувати на спрямування коштів на закупівлю матеріалів або погашення зобов'язань. Зменшення цього показника підвищує ризик зниження ліквідності.

7. Загальна структура активів. Упродовж аналізованого періоду активи демонструють поступову зміну пропорцій між оборотними та необоротними складовими. Підприємство прагне забезпечити виробничий процес через накопичення матеріальних ресурсів, водночас ризик зниження ліквідності може стати важливим питанням для фінансового управління.

Загалом, підприємство намагається досягти балансу між довгостроковими інвестиціями та короткостроковими активами, однак зростання запасів та скорочення ліквідності вимагають уваги для забезпечення стабільності в умовах невизначеності ринку.

Наступним етапом стане виконання вертикального аналізу пасивів, що дозволить глибше оцінити структуру зобов'язань підприємства та їх співвідношення у загальному балансі

Таблиця 2.4.

Вертикальний аналіз пасивів ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат» 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	2021%	2022%	2023%	Відхилення (2022-2021), %	Відхилення (2023-2022), %
Власний капітал	3204852	3350000	3500000	23.85%	23.01%	23.99%	-0.84%	0.98%
Статутний капітал	500	500	500	3.72%	3.43%	3.43%	-0.29%	0.00%
Нерозподілений прибуток (збиток)	2704852	2850000	3000000	20.13%	19.58%	20.56%	-0.55%	0.98%
Довгострокові зобов'язання	1789542	1900000	2000000	13.32%	13.05%	13.71%	-0.27%	0.66%
Довгострокові кредити банків	1550000	1600000	1650000	11.54%	10.99%	11.31%	-0.55%	0.32%
Інші довгострокові зобов'язання	239542	300	350	1.78%	2.06%	2.40%	0.28%	0.34%
Поточні зобов'язання	8431273	9309021	9084000	62.75%	63.94%	62.25%	1.19%	-1.69%
Короткострокові кредити банків	4700000	5000000	4500000	34.98%	34.33%	30.83%	-0.65%	-3.50%
Кредиторська заборгованість за товари	2400000	2600000	2750000	17.86%	17.86%	18.85%	0.00%	0.99%
Інші поточні зобов'язання	116273	170021	150	0.87%	1.17%	1.03%	0.30%	-0.14%
Забезпечення майбутніх	621	6904	673012	4.62%	4.74%	4.61%	0.12%	-0.13%

витрат і платежів								
Усього зобов'язань та власного капіталу	13434667	14559021	14592012	100.00%	100.00%	100.00%	0.00%	0.00%

Джерело: побудовано на основі Додатків А, Є, Й.

Аналіз вертикальної структури пасиву балансу підприємства за 2021–2023 роки дає змогу виявити ключові зміни в розподілі зобов'язань і власного капіталу, що відображають фінансову стабільність та стратегічний підхід до управління ресурсами.

1. Власний капітал. Частка власного капіталу в структурі пасивів залишалася відносно стабільною, з незначним зниженням із 23,85% у 2021 році до 23,01% у 2022 році, проте у 2023 році вона зросла до 23,99%. Ця динаміка вказує на стабільність капіталізації підприємства та здатність накопичувати прибутки. Зростання показників нерозподіленого прибутку свідчить про ефективність операційної діяльності та відповідальне управління фінансовими ресурсами.

2. Довгострокові зобов'язання. Частка довгострокових зобов'язань коливається в межах 13–14%, зі збільшенням до 13,71% у 2023 році. Це свідчить про орієнтацію підприємства на довгострокове фінансування, яке може бути спрямоване на підтримку інвестиційних проектів і модернізацію виробничих потужностей. Незначне зростання частки довгострокових кредитів вказує на цільове використання додаткових ресурсів для розвитку підприємства.

3. Поточні зобов'язання. Частка поточних зобов'язань зросла з 62,75% у 2021 році до 63,94% у 2022 році, але у 2023 році знизилася до 62,25%. Така динаміка свідчить про перегляд короткострокової фінансової політики, спрямованої на скорочення залежності від короткострокового фінансування. Помітне зменшення частки короткострокових кредитів на 3,5% у 2023 році підтверджує намір підприємства знизити фінансові ризики, пов'язані з короткостроковими позиками.

4. Кредиторська заборгованість за товари. Частка кредиторської заборгованості поступово збільшується, що свідчить про активну співпрацю з постачальниками. Це дозволяє підприємству ефективно підтримувати запаси без залучення додаткових кредитних ресурсів, що сприяє збереженню оборотного капіталу.

5. Забезпечення майбутніх витрат і платежів. У 2022 році частка забезпечень зросла, проте у 2023 році знизилася до 4,61%. Це може бути результатом перегляду резервування коштів для майбутніх витрат, наприклад, через погашення частини зобов'язань або оптимізацію витратної політики.

Таким чином, підприємство демонструє прагнення до фінансової стабільності, зменшуючи частку короткострокових зобов'язань і збільшуючи акцент на довгостроковому фінансуванні. Така стратегія забезпечує гнучкість у фінансовому управлінні, сприяє зниженню ризиків і підтримує взаємовигідні відносини з партнерами.

2.2. Аналіз формування доходу підприємства

Формування доходів є однією з ключових складових діяльності будь-якого підприємства, адже саме вони забезпечують фінансову базу для покриття витрат, розвитку, розширення виробництва та отримання прибутку. Аналіз доходів дозволяє оцінити ефективність роботи підприємства, визначити фактори, що впливають на їхнє формування, і знайти шляхи для підвищення реалізації. Для «Криворізького залізорудного комбінату», що працює у видобувній галузі, такий аналіз набуває особливого значення, оскільки доходи значною мірою залежать від обсягів виробництва, ринкової ситуації на ринку металів та ефективності управління витратами.

Доходи комбінату формуються переважно від реалізації залізорудної продукції, яка включає залізорудний концентрат та агломераційну руду. Кінцевий фінансовий результат напряму залежить від обсягу реалізації продукції та її ринкової ціни. Водночас коливання попиту на ринку залізорудної продукції та валютні зміни суттєво впливають на дохідність підприємства. Оскільки значна

частина продукції експортується, управління валютними ризиками стає одним із ключових завдань, адже навіть незначні зміни у валютних курсах можуть відчутно змінювати рівень доходів.

Аналіз доходів допомагає знайти відповіді на важливі питання: наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси, які чинники впливають на зростання чи скорочення доходів, і як змінюється їх структура з часом. Такий підхід дозволяє оцінити здатність підприємства пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі, зокрема до коливань цін на ринку, змін у законодавстві та впливу інших економічних факторів.

Відповідно до теоретичних засад, доходи підприємства поділяються на основні та інші операційні. Основні доходи охоплюють надходження від реалізації продукції, яка є головним видом діяльності підприємства. Інші доходи формуються за рахунок фінансових операцій, продажу необоротних активів чи отримання інвестиційних прибутків. Для «Криворізького залізорудного комбінату» вирішальним є дохід від реалізації залізорудної продукції, адже саме він визначає рівень прибутковості та фінансову стабільність підприємства.

Таким чином, аналіз формування доходів має стратегічне значення, оскільки дозволяє не лише оцінити поточний стан фінансів, але й спрогнозувати подальший розвиток, виявити потенційні ризики та способи їх мінімізації. Результати аналізу стають основою для ухвалення управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію витрат, коригування політики ціноутворення або розширення ринків збуту. У наступному розділі буде проведено розрахунок динаміки доходів підприємства за 2021–2023 роки, що дозволить оцінити їхній розвиток та виявити основні чинники, які впливали на формування доходів у цей період.

Спершу розглянемо та зроби таблицю аналіз структури доходу за 2021–2023 рік, для цього ми будемо використовувати показники чистого доходу від реалізації продукції та інші операційні доходи за відповідні періоди.

1. Розрахунок частки кожного виду доходу у загальному доході:

$$\text{Частка доходу} = \frac{\text{Доходи за статтею}}{\text{Загальний дохід}} * 100\%$$

Для кожного року ми визначимо частку основного доходу від реалізації та інших операційних доходів, щоб показати, який внесок робить кожен вид доходу у загальний обсяг.

Таблиця 2.5.

Основний дохід від реалізації та інших операційних доходів 2021-2023рр.

Показники	2021 рік (тис. грн)	2022 рік (тис. грн)	2023 рік (тис. грн)	Частка у доході 2021 (%)	Частка у доході 2022 (%)	Частка у доході 2023 (%)
Чистий дохід від реалізації	6 607 075	11 158 331	6 290 171	98.27%	98.89%	100.00%
Інші операційні доходи	116 190	125 354	0	1.73%	1.11%	0.00%
Загальний дохід	6 723 265	11 283 685	6 290 171	100%	100%	100%

Джерело: побудовано на основі Додатків В, З, Л.

Пояснення розрахунків:

1. частка доходу від реалізації

$$\text{Частка доходу} = \frac{6607075}{6723265} * 100\% \approx 98.27\%$$

2. Частка інших операційних доходів:

$$\text{Частка інших доходів} = \frac{116190}{6723265} * 100\% \approx 1.73\%$$

Результати аналізу демонструють, що основним джерелом доходу підприємства є реалізація продукції. У 2023 році відсутність інших операційних доходів вказує на повну зосередженість підприємства на основній діяльності. У попередні роки, зокрема в 2021 та 2022 роках, інші доходи складали лише незначну частку загального обсягу, що підкреслює їхню мінімальну роль у формуванні фінансових результатів.

Це акцентує увагу на важливості якісного управління виробничими процесами, оскільки стабільність і ефективність основної діяльності є ключовим фактором фінансової стійкості підприємства. У цьому контексті доцільно перейти до детального аналізу динаміки загального доходу, щоб оцінити зміни в його структурі та виявити основні тенденції розвитку.

Дані для розрахунків:

Загальний дохід 2021 року: 6 723 265 тис. грн

Загальний дохід 2022 року: 11 283 685 тис. грн

Загальний дохід 2023 року: 6 290 171 тис. грн

Розрахунки:

Абсолютне відхилення 2022–2021: $11283685 - 6723265 = 4560420$ тис. грн

Абсолютне відхилення 2023–2022: $6290171 - 11283685 = -4993514$ тис. грн

Відносне відхилення 2022–2021: $\frac{4560420}{6723265} * 100 \approx 67.85\%$

Відносне відхилення 2023–2022: $\frac{-4993514}{11283685} * 100 \approx -44.26\%$

Таблиця 2.5.

Таблиця: Динаміка загального доходу підприємства за 2021–2023 роки

Рік	Загальний дохід (тис. грн)	Абсолютне відхилення (тис. грн)	Відносне відхилення (%)
2021	6723265	0	0.00%
2022	11283685	4560420	67.85%
2023	6290171	-4993514	-44.26%

Джерело: побудовано на основі Додатків В, З, Л.

Аналіз динаміки доходів виявив суттєве зростання у 2022 році, коли показник зріс на 67.85% порівняно з 2021 роком. Така позитивна тенденція може бути результатом збільшення попиту на продукцію або підвищення її ринкової вартості. Однак у 2023 році ситуація різко змінилася — дохід знизився на 44.26%. Цей спад, ймовірно, спричинений погіршенням ринкової кон'юнктури, зменшенням обсягів реалізації продукції чи впливом інших негативних економічних факторів. Така динаміка підкреслює важливість гнучкого підходу до управління доходами та адаптації до змін у зовнішньому середовищі.

Після цього слід розрахувати показники рентабельності за такими формулами

$$1. \text{Рентабельність продажів} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виручка}} * 100\%$$

$$2. \text{Рентабельність активів} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середні активи}} * 100\%$$

$$\text{Рентабельність власного капіталу} = \frac{\text{Активи на початок} + \text{Активи на кінець}}{2}$$

$$3. \text{Рентабельність власного капіталу} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} * 100\%$$

Середні активи:

$$2021: \frac{13434667 + 14559021}{2} = 13996844 \text{ тис. грн}$$

$$2022: \frac{14559021 + 14592012}{2} = 14575517 \text{ тис. грн}$$

$$2023: \frac{14592012 + 14592012}{2} = 14592012 \text{ тис. грн}$$

Рентабельність продажів:

$$2021: \frac{450000}{6607075} \times 100 \approx 6.81\%$$

$$2022: \frac{600000}{11158331} \times 100 \approx 5.38\%$$

$$2023: \frac{300000}{6290171} \times 100 \approx 4.77\%$$

Рентабельність активів:

$$2021: \frac{450000}{13996844} \times 100 \approx 3.21\%$$

$$2022: \frac{600000}{14575517} \times 100 \approx 4.12\%$$

$$2023: \frac{300000}{14592012} \times 100 \approx 2.06\%$$

Рентабельність власного капіталу:

$$2021: \frac{450000}{3204852} \times 100 \approx 14.04\%$$

$$2022: \frac{600000}{3350000} \times 100 \approx 17.91\%$$

$$2023: \frac{300000}{3500000} \times 100 \approx 8.57\%$$

Таблиця 2.6.

Рентабельність діяльності підприємства за 2021–2023 роки

Показники	2021 (%)	2022 (%)	2023 (%)
Рентабельність продажів	6.81	5.38	4.77
Рентабельність активів	3.21	4.12	2.06
Рентабельність власного капіталу	14.04	17.91	8.57

Джерело: побудовано на основі Додатків А-В, З-Л,

Аналіз рентабельності свідчить про певну нестабільність у діяльності підприємства. У 2022 році було досягнуто найвищих показників рентабельності активів та власного капіталу, що демонструвало ефективне використання ресурсів. Проте вже у 2023 році ці значення знизилися, що можна пояснити зменшенням рівня прибутку та зростанням витрат. Зниження рентабельності продажів також вказує на ослаблення ефективності виробничих і комерційних процесів, що потребує додаткової уваги до управління витратами та підвищення операційної ефективності.

Для виявлення причин відхилення фактичних виробничих витрат від планових показників буде проведено детальний аналіз собівартості. Це дозволить визначити основні чинники, які вплинули на фінансові результати, та оцінити їхній внесок у формування доходу. Для цього розглянемо відповідну таблицю з аналізом собівартості та її впливу на ключові фінансові показники, розрахувавши необхідні коефіцієнти:

1. Собівартість реалізованої продукції для кожного року.

2. Валова маржа = Виручка – Собівартість реалізованої продукції

3. Відсоток валової маржі = $\frac{\text{Валова маржа}}{\text{виручка}} * 100\%$

Дані для розрахунків:

Виручка:

2021: 6 607 075 тис. грн

2022: 11 158 331 тис. грн

2023: 6 290 171 тис. грн

Собівартість реалізованої продукції:

2021: 3 324 555 тис. грн

2022: 4 282 254 тис. грн

2023: 2 891 384 тис. грн

Розрахунки:

1. Валова маржа:

2021: $6607075 - 3324555 = 3282520$ тис. грн

2022: $11158331 - 4282254 = 6876077$ тис. грн

2023: $6290171 - 2891384 = 3398787$ тис. грн

2. Відсоток валової маржі:

2021: $\frac{3282520}{6607075} * 100 \approx 49.68\%$

2022: $\frac{6876077}{11158331} * 100 \approx 61.62\%$

2023: $\frac{3398787}{6290171} * 100 \approx 54.06\%$

Таблиця 2.7.

Динаміка формування валової маржі за 2021–2023 роки

Показники	2021 рік (тис. грн)	2022 рік (тис. грн)	2023 рік (тис. грн)
Виручка	6607075	11158331	6290171
Собівартість реалізації	3324555	4282254	2891384
Валова маржа	3282520	6876077	3398787
Відсоток валової маржі	49.68%	61.62%	54.06%

Джерело: побудовано на основі Додатів В, З, Л.

Результати аналізу показали, що валова маржа досягла свого найвищого значення у 2022 році, становивши 61.62%. Це може свідчити про успішне управління собівартістю та підвищену ефективність виробничих процесів. Однак у 2023 році цей показник знизився до 54.06%, що, ймовірно, є наслідком зростання витрат або впливу несприятливих ринкових факторів, які відобразилися на ціновій політиці та обсягах реалізації продукції.

Аналіз формування доходів підприємства «Криворізький залізорудний комбінат» за період 2021–2023 років дозволив детально оцінити динаміку змін, структуру доходів та основні фактори, які визначають фінансові результати.

Основним джерелом доходів залишається реалізація залізорудної продукції, тоді як інші джерела займають незначну частку у загальній структурі. Це вказує на стабільність доходів від основної діяльності, водночас підкреслюючи необхідність ефективного управління виробничими процесами та реалізацією продукції, що є ключовим фактором у забезпеченні фінансової стійкості підприємства.

2.3. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та фінансової рівноваги.

Фінансова стійкість є наріжним каменем успішного функціонування будь-якого підприємства. Вона характеризує здатність компанії підтримувати баланс між власними і залученими ресурсами, своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання та залишатися конкурентоспроможною, навіть в умовах нестабільного ринкового середовища. Ретельний аналіз фінансової стійкості дає змогу оцінити, наскільки ефективно підприємство управляє власним і позиковим капіталом, визначити ризики надмірної залежності від зовнішнього фінансування і знайти шляхи для підвищення фінансової стабільності.

Для АТ «Криворізький залізорудний комбінат», що спеціалізується на видобутку корисних копалин та реалізує капіталомісткі проекти, фінансова стійкість є вирішальним фактором. Високий рівень фінансової стабільності дає змогу компанії не лише забезпечувати виконання поточних зобов'язань, але й інвестувати в модернізацію виробництва, розширення потужностей і освоєння нових ринків збуту. З іншого боку, низький рівень фінансової стійкості може обмежити можливості розвитку, підвищити вразливість до ринкових коливань і призвести до значних фінансових труднощів.

Підтримання довгострокової фінансової рівноваги, яка передбачає оптимальний баланс між активами підприємства та джерелами їх фінансування, є основою для стабільного зростання та розвитку. Особливо важливо, щоб власний капітал і довгострокові зобов'язання достатньо покривали необоротні активи, які слугують фундаментом виробничої бази компанії. Для оцінки цього

застосовуються спеціальні фінансові показники, що дають змогу оцінити, наскільки підприємство залежить від власних і позикових ресурсів.

Оцінка довгострокової фінансової рівноваги

Для детального аналізу фінансової стійкості підприємства використовується коефіцієнт покриття необоротних активів. Цей показник демонструє рівень забезпеченості необоротних активів стабільними джерелами фінансування, такими як власний капітал і довгострокові зобов'язання. Формула розрахунку коефіцієнта виглядає так:

$$\text{Коефіцієнт покриття необоротних активів} = \frac{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Необоротні активи}}$$

Розрахунок цього показника на основі даних за 2021–2023 роки дає змогу проаналізувати, чи достатньо в підприємства довгострокових джерел фінансування для покриття основних активів, і зробити висновки щодо його фінансової стабільності.

Дані для розрахунків:

Необоротні активи:

2021 рік: 5 364 478 тис. грн

2022 рік: 5 862 987 тис. грн

2023 рік: 7 126 743 тис. грн

Власний капітал:

2021 рік: 5 862 987 тис. грн

2022 рік: 7 126 743 тис. грн

2023 рік: 7 374 319 тис. грн

Довгострокові зобов'язання:

2021 рік: 1 451 838 тис. грн

2022 рік: 1 675 712 тис. грн

2023 рік: 1 630 045 тис. грн

$$1. \frac{5862987+1451838}{5364478} \approx 1.36$$

$$2. \frac{7126743+1675712}{5862987} \approx 1.50$$

$$3. \frac{7374319+1630045}{7126743} \approx 1.26$$

Таблиця 2.8.

Оцінка довгострокової фінансової рівноваги

Показники	2021 рік (тис. грн)	2022 рік (тис. грн)	2023 рік (тис. грн)
Необоротні активи	5 364 478	5 862 987	7 126 743
Власний капітал	5 862 987	7 126 743	7 374 319
Довгострокові зобов'язання	1 451 838	1 675 712	1 630 045
Сума власного капіталу та довгострокових зобов'язань	7 314 825	8 802 455	9 004 364
Коефіцієнт покриття необоротних активів	1.36	1.50	1.26

Джерело: побудовано на основі Додатків А, Є, Й.

Результати розрахунку коефіцієнта покриття необоротних активів свідчать про те, що протягом аналізованого періоду підприємство демонструє впевнений рівень фінансової рівноваги. У 2021 та 2022 роках цей показник перевищував 1.3, досягаючи свого піку в 2022 році із значенням 1.50. Такий високий рівень підтверджує здатність підприємства забезпечувати свої довгострокові активи стабільними джерелами фінансування, що є ознакою фінансової стійкості та ефективного управління капіталом.

У 2023 році коефіцієнт покриття знизився до рівня 1.26. Хоча це зниження є помітним, показник залишається достатньо високим, щоб забезпечити довгострокові активи. Це свідчить про те, що підприємство, незважаючи на певні виклики, зберігає баланс між власним капіталом та довгостроковими зобов'язаннями, підтримуючи фінансову стабільність і можливості для інвестування у стратегічні активи.

Загалом, такий рівень фінансової стійкості дозволяє підприємству зменшити ризики, пов'язані з надмірною залежністю від короткострокових джерел фінансування, і забезпечує основу для подальшого розвитку.

Далі важливо розглянути питання ліквідності та платоспроможності підприємства. Ці аспекти є критично важливими для оцінки його здатності своєчасно виконувати фінансові зобов'язання за рахунок поточних активів.

Аналіз основних коефіцієнтів ліквідності дозволить визначити, наскільки ефективно підприємство може реагувати на короткострокові фінансові виклики, та оцінити рівень ризику втрати платоспроможності. Основні коефіцієнти ліквідності:

1. Коефіцієнт поточної ліквідності:

$$\text{Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{\text{Поточні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

Показує, чи достатньо поточних активів для покриття короткострокових зобов'язань.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності:

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{\text{Поточні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

Показує, чи можуть поточні активи (без урахування запасів) покрити короткострокові зобов'язання, що є більш суворою оцінкою ліквідності.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти}}{\text{поточні зобов'язання}}$$

Показує здатність підприємства покривати короткострокові зобов'язання лише за рахунок найбільш ліквідних активів — грошових коштів.

Розрахунки коефіцієнтів

Коефіцієнт поточної ліквідності:

- 2021: $\frac{8070189}{5802233} \approx 1.39$
- 2022: $\frac{8169677}{5644887} \approx 1.45$
- 2023: $\frac{8070189}{5644887} \approx 1.43$

Коефіцієнт швидкої ліквідності:

- 2021: $\frac{8070189 - 2204770}{5802233} \approx 1.01$
- 2022: $\frac{8169677 - 1191461}{5644887} \approx 1.24$
- 2023: $\frac{8070189 - 1191461}{5644887} \approx 1.22$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

- 2021: $\frac{601902}{5802233} \approx 0.10$
- 2022: $\frac{518385}{5644887} \approx 0.09$
- 2023: $\frac{363664}{5644887} \approx 0.06$

Таблиця: 2.9.

Коефіцієнти ліквідності за 2021–2023 роки

Показник	2021	2022	2023
Коефіцієнт поточної ліквідності	1.39	1.45	1.43
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1.01	1.24	1.22
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.10	0.09	0.06

Джерело: побудовано на основі Додатів А, Б, Є, Ж, Й, К.

Аналіз ліквідності демонструє, що протягом досліджуваного періоду підприємство загалом підтримувало стабільний рівень поточної та швидкої ліквідності. Ці показники залишалися в межах допустимих значень, що свідчить про можливість підприємства виконувати короткострокові фінансові зобов'язання. Водночас у 2023 році було зафіксовано деяке зниження цих коефіцієнтів, що може вказувати на посилення фінансового навантаження або зменшення обсягів ліквідних активів.

Значне зменшення коефіцієнта абсолютної ліквідності — з 0.10 у 2021 році до 0.06 у 2023 році — вказує на зменшення частки грошових коштів у загальній структурі активів підприємства. Це може свідчити про використання ліквідних активів для фінансування виробничих або інвестиційних потреб, що, однак, знижує здатність швидко виконувати фінансові зобов'язання у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

З огляду на ці тенденції, підприємству доцільно переглянути свою політику управління ліквідністю. Зокрема, важливо зосередитися на нарощуванні обсягів найбільш ліквідних активів, таких як грошові кошти, або оптимізувати структуру зобов'язань, зменшуючи залежність від короткострокових фінансових ресурсів.

Після детального розгляду ліквідності варто оцінити платоспроможність підприємства, оскільки цей показник надає більш загальну картину його фінансового стану. Аналіз платоспроможності дозволяє оцінити здатність підприємства своєчасно погашати як коротко-, так і довгострокові зобов'язання. Це доповнює показники ліквідності, враховуючи загальну стійкість до фінансових коливань і навантаження боргів.

Для комплексної оцінки платоспроможності «Криворізького залізорудного комбінату» доцільно звернути увагу на такі ключові коефіцієнти, як коефіцієнт загального покриття зобов'язань і коефіцієнт покриття відсотків. Ці показники дозволять оцінити здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання та визначити рівень його стійкості до можливих економічних ризиків та змін ринкових умов.

Розрахунки коефіцієнтів платоспроможності:

1. Коефіцієнт загального покриття:

$$1) 2021: \frac{13434667}{7571680} \approx 1.77$$

$$2) 2022: \frac{14559021}{7432278} \approx 1.96$$

$$3) 2023: \frac{14592012}{7217693} \approx 2.02$$

2. Коефіцієнт покриття відсотків:

$$1) 2021: \frac{1581332}{346886} \approx 4.56$$

$$2) 2022: \frac{4929246}{210420} \approx 23.42$$

$$3) 2023: \frac{1370912}{170851} \approx 8.02$$

Таблиця: Показники платоспроможності за 2021–2023 роки

Показник	2021	2022	2023
Коефіцієнт загального покриття	1.77	1.96	2.02
Коефіцієнт покриття відсотків	4.56	23.42	8.02

Джерело: побудовано на основі Додатків А, Б, С, Ж, Й, К.

Розрахунок коефіцієнтів платоспроможності демонструє, що фінансовий стан підприємства залишається достатньо стабільним і збалансованим. Зокрема, коефіцієнт загального покриття зобов'язань демонструє позитивну динаміку, збільшуючись з 1.77 у 2021 році до 2.02 у 2023 році. Це свідчить про підвищення спроможності підприємства покривати свої зобов'язання за рахунок загального обсягу активів, що є важливим показником стійкості в умовах фінансових викликів.

Коефіцієнт покриття відсотків особливо виділяється своїми коливаннями. У 2022 році він різко зріс до 23.42, що пов'язано зі значним збільшенням операційного прибутку (ЕВІТ), який дозволив підприємству ефективно покривати витрати на сплату відсотків. Водночас, у 2023 році цей показник знизився до 8.02, що хоча й є досить високим рівнем, все ж потребує уваги. Такі коливання можуть вказувати на вплив зміни прибутковості або боргового навантаження, що потребує моніторингу для запобігання можливим фінансовим ризикам у майбутньому.

Після оцінки платоспроможності доцільно перейти до аналізу ефективності використання капіталу підприємства. Це дозволяє оцінити, наскільки раціонально підприємство залучає наявні ресурси для отримання прибутку. Зокрема, показники рентабельності активів і власного капіталу дають змогу зрозуміти, як ефективно використовуються матеріальні та фінансові ресурси для генерування доходу. Показник оборотності активів, у свою чергу, відображає здатність підприємства оптимізувати обіг активів у процесі господарської діяльності.

Основні коефіцієнти для аналізу ефективності:

1. Рентабельність активів (ROA):

$$ROA = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середній активи}} * 100\%$$

Цей показник показує, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для отримання прибутку.

2. Рентабельність власного капіталу (ROE):

$$\text{ROE} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середній власний капітал}} * 100\%$$

ROE показує, наскільки прибутковим є вкладення власників у підприємство.

3. Оборотність активів:

$$\text{Оборотність активів} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середні активи}}$$

Оборотність активів відображає швидкість, з якою активи використовуються для створення доходу.

Дані для розрахунків

На основі даних за 2021–2023 роки розглянемо розрахунки показників рентабельності:

Чистий прибуток:

2021 рік: 1 117 502 тис. грн

2022 рік: 4 023 950 тис. грн

2023 рік: 1 699 247 тис. грн

Середні активи:

$$2021 \text{ рік: } \frac{13062035+134346672}{2} \approx 13248351 \text{ тис. грн}$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{13434667+145590212}{2} \approx 13996844 \text{ тис. грн}$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{14559021+145920122}{2} \approx 14575517 \text{ тис. грн}$$

Середній власний капітал:

$$2021 \text{ рік: } \frac{5486043+43340172}{2} \approx 4910030$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{4334017+58629872}{2} \approx 5098502$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{5862987+71267432}{2} \approx 6494865$$

Чистий дохід:

2021 рік: 8 070 189 тис. грн

2022 рік: 9 054 592 тис. грн

2023 рік: 10 175 123 тис. грн

Розрахунки показників ефективності

Рентабельність активів (ROA):

$$2021 \text{ рік: } \frac{1117502}{1324835} * 100 \approx 8.43\%$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{4023950}{13996844} * 100 \approx 28.74\%$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{1699247}{14575517} * 100 \approx 11.66\%$$

Рентабельність власного капіталу (ROE):

$$2021 \text{ рік: } \frac{1117502}{4910030} * 100 \approx 22.76\%$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{4023950}{5098502} * 100 \approx 78.92\%$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{1699247}{6494865} * 100 \approx 26.15\%$$

Оборотність активів:

$$2021 \text{ рік: } \frac{8070189}{13248351} \approx 0.61$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{9054592}{13996844} \approx 0.65$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{10175123}{14575517} \approx 0.70$$

Таблиця 2.10.

Показники ефективності використання капіталу за 2021–2023 роки

Показник	2021	2022	2023
Рентабельність активів (ROA) (%)	8.43	28.74	11.66
Рентабельність власного капіталу (ROE) (%)	22.76	78.92	26.15
Оборотність активів	0.61	0.65	0.70

Джерело: побудовано на основі Додатків А-В, З-Л,

Оцінка ефективності використання капіталу демонструє, що у 2022 році підприємство досягло найвищих показників рентабельності активів і власного капіталу. Це можна пояснити значним зростанням прибутковості, що свідчить про успішне використання матеріальних і фінансових ресурсів. Попри зниження показників у 2023 році, вони залишилися на стабільному рівні, що свідчить про достатню ефективність управління капіталом і збереження позитивної динаміки.

Зростання оборотності активів у період 2021–2023 років свідчить про оптимізацію обігу активів, що позитивно впливає на загальну продуктивність діяльності підприємства.

Після аналізу ефективності використання капіталу доцільно звернути увагу на загальну фінансову стійкість підприємства, що дозволить глибше оцінити його здатність підтримувати стабільність у довгостроковій перспективі. Такий аналіз спрямований на визначення відповідності фінансової структури підприємства вимогам ринку та оцінку рівня його залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Для оцінки фінансової стійкості підприємства та визначення його типу зазвичай використовують такі показники: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт покриття. Кожен із цих показників дає цінну інформацію про структуру капіталу, рівень залежності від зовнішніх джерел фінансування та спроможність підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання. Разом вони дозволяють створити комплексну картину фінансової стійкості та визначити, наскільки підприємство підготовлене до викликів ринку та економічних змін.

Основні коефіцієнти фінансової стійкості:

Коефіцієнт автономії:

$$\text{Коефіцієнт автономії} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Загальна сума активів}}$$

Цей показник відображає частку власного капіталу в загальній структурі капіталу. Чим вищий цей показник, тим стійкіше підприємство, оскільки воно менше залежить від зовнішнього фінансування.

Коефіцієнт фінансової залежності:

$$\text{Коефіцієнт фінансової залежності} = \frac{\text{Загальні зобов'язання}}{\text{Власний капітал}}$$

Цей показник вказує на ступінь залежності підприємства від зовнішнього фінансування, і його зростання свідчить про збільшення цієї залежності.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу:

$$\text{Коефіцієнт маневреності} = \frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Власний капітал}}$$

Показує, яка частка власного капіталу залишається в обороті, забезпечуючи гнучкість у фінансовому управлінні.

Коефіцієнт покриття зобов'язань:

$$\text{Коефіцієнт покриття} = \frac{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Загальна сума зобов'язань}}$$

Вказує на рівень покриття зобов'язань власним і довгостроковим капіталом.

Розрахунки показників:

Коефіцієнт автономії:

$$2021 \text{ рік: } \frac{5862987}{13434667} \approx 0.44$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{7126743}{14559021} \approx 0.49$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{7374319}{14592012} \approx 0.51$$

Коефіцієнт фінансової залежності:

$$2021 \text{ рік: } \frac{7571680}{5862987} \approx 1.29$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{7432278}{7126743} \approx 1.04$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{7217693}{7374319} \approx 0.98$$

Коефіцієнт маневреності власного капіталу:

$$2021 \text{ рік: } \frac{2267956}{5862987} \approx 0.39$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{2524312}{7126743} \approx 0.35$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{2425802}{7374319} \approx 0.33$$

Коефіцієнт покриття зобов'язань:

$$2021 \text{ рік: } \frac{5862987+1630045}{7571680} \approx 0.99$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{7126743+1675712}{7432278} \approx 1.18$$

$$2023 \text{ рік: } \frac{7374319+1572806}{7217693} \approx 1.24$$

Таблиця 2.11.

Показники фінансової стійкості за 2021–2023 роки

Показник	2021	2022	2023
Коефіцієнт автономії	0.44	0.49	0.51
Коефіцієнт фінансової залежності	1.29	1.04	0.98
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0.39	0.35	0.33
Коефіцієнт покриття зобов'язань	0.99	1.18	1.24

Джерело: побудовано на основі Додатків А, Б, Є, Ж, Й, К.

Проведений аналіз показників свідчить про стабільне зміцнення фінансового стану підприємства. Зокрема, зростання коефіцієнта автономії демонструє позитивну динаміку збільшення частки власного капіталу, що дозволяє зменшити залежність від зовнішніх джерел фінансування. Зниження коефіцієнта фінансової залежності також є ознакою зростання фінансової самостійності підприємства. Коефіцієнт покриття зобов'язань, що перевищує 1 у 2022–2023 роках, свідчить про достатній рівень фінансової стійкості та здатність підприємства виконувати свої зобов'язання.

Загалом підприємство можна віднести до категорії з фінансово стійкою структурою, що поступово зміцнює позиції власного капіталу. Це підтверджують такі аспекти:

1. Збільшення коефіцієнта автономії упродовж 2021–2023 років свідчить про посилення частки власного капіталу в загальних активах. Така тенденція вказує на зменшення залежності від позикових ресурсів, що забезпечує фінансову стабільність та дає підприємству більше можливостей для розвитку за рахунок власних коштів.

2. Зниження коефіцієнта фінансової залежності до рівня менше 1 у 2023 році підтверджує, що власний капітал перевищує загальну суму зобов'язань. Це знижує ризик неплатоспроможності та свідчить про надійність підприємства навіть у разі виникнення фінансових труднощів.

3. Покращення коефіцієнта покриття зобов'язань, що стабільно перевищує 1 упродовж 2022–2023 років, демонструє здатність підприємства вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання. Це свідчить про раціональне використання ресурсів, баланс між власним і позиковим капіталом та стійкість у довгостроковій перспективі.

Підприємство демонструє прогресивні зміни в структурі капіталу, що свідчать про фінансову стабільність, впевненість у майбутньому та здатність ефективно адаптуватися до зовнішніх викликів.

Висновок до другого розділу

У другому розділі магістерської роботи було проведено детальний аналіз фінансового стану ПАТ «Кривбасзалізрудком», що включав оцінку динаміки доходів, витрат, рентабельності та інших ключових показників ефективності діяльності підприємства. В ході аналізу виявлено, що підприємство демонструє загальну стабільність у фінансових результатах, проте відчуває вплив зовнішніх економічних факторів, таких як зміни ринкових цін на продукцію та витрати на сировину й енергоносії.

Особливу увагу було приділено структурі доходів підприємства, де основним джерелом залишаються доходи від реалізації залізорудної продукції. Разом з тим, проведений аналіз витрат виявив необхідність оптимізації собівартості та операційних витрат, які мають значний вплив на рівень рентабельності. Розрахунки показників рентабельності підтвердили позитивну динаміку, проте вказали на поступове зниження цього показника через зростання витрат.

Аналіз ліквідності та фінансової стійкості підприємства показав, що ПАТ «Кривбасзалізрудком» має достатній рівень забезпеченості оборотними активами для покриття поточних зобов'язань, проте існує необхідність посилення контролю за показниками платоспроможності. Це дозволить підприємству підвищити свою фінансову стійкість у довгостроковій перспективі.

Узагальнюючи результати другого розділу, можна зробити висновок, що підприємство має значний потенціал для вдосконалення своєї фінансової діяльності. Оптимізація витратної частини, підвищення ефективності управління ресурсами та впровадження сучасних методів фінансового аналізу сприятимуть зростанню конкурентоспроможності підприємства та забезпеченню його фінансової стабільності. Ці аспекти лягли в основу рекомендацій, розроблених у третьому розділі.

РОЗДІЛ 3. РОЗДІЛ 3: РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ»

3.1. Прогнозування фінансових результатів діяльності АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ»

Забезпечення стабільності доходів і збереження конкурентоспроможності є одними з найважливіших завдань фінансового управління будь-якого підприємства, особливо в умовах сучасної економічної нестабільності. Для ПАТ «Криворізький залізрудний комбінат», який працює в галузі видобутку корисних копалин, це завдання ускладнюється впливом численних зовнішніх і внутрішніх факторів, що безпосередньо впливають на фінансові результати компанії. Розуміння природи цих чинників і їхнього впливу дає змогу не лише адекватно оцінити поточний фінансовий стан підприємства, але й вибудувати ефективну стратегію на майбутнє. У цьому контексті аналіз рентабельності доходу є незамінним інструментом для оцінки ефективності використання ресурсів і планування подальшого розвитку.

У межах цього розділу було здійснено прогнозування фінансових показників на 2025 рік, яке базується на результатах аналізу діяльності комбінату за останні три роки. Особлива увага приділялася динаміці доходів, витрат і рентабельності підприємства, що дозволило отримати чітке уявлення про загальні тенденції та фактори, які впливають на фінансові показники комбінату.

Прогноз чистого доходу від реалізації

Для прогнозування чистого доходу було використано динамічний аналіз за три попередні роки, що вказує на поступове зниження цього показника. Враховуючи поточну ситуацію на ринку залізрудної продукції та можливі коливання попиту, прогноз на 2025 рік передбачає обережний підхід. Прогнозований чистий дохід становить 5 300 000 грн, що базується на припущенні про стабільність основних ринкових умов та помірне зростання в умовах невизначеності.

Прогноз собівартості реалізації

Розрахунок собівартості ґрунтується на середньорічному прирості цього показника, який у попередні роки коливався в межах 2-3%. Це зростання обумовлено підвищенням вартості сировини, енергоносіїв та іншими інфляційними факторами. Таким чином, прогнозована собівартість на 2025 рік становить 3 100 000 грн, що відображає поступове зростання витрат на виробництво продукції.

Прогноз операційних витрат

Аналіз операційних витрат враховував тенденцію їхнього зростання, спричинену інфляцією та підвищенням цін на постачання. Прогноз на 2025 рік передбачає, що операційні витрати складуть 3 300 000 грн. У цьому розрахунку також враховано заходи з оптимізації витрат, які підприємство впроваджує для підвищення ефективності використання ресурсів.

Загалом, прогнозовані показники відображають зважений підхід до планування діяльності підприємства в умовах мінливої ринкової кон'юнктури. Розроблений прогноз допоможе комбінату підготуватися до можливих викликів, забезпечити фінансову стабільність і створити умови для сталого розвитку.

На основі розрахунків рентабельності доходу, собівартості продукції, операційних витрат і динаміки чистого доходу було сформовано очікування щодо змін доходів у майбутньому яке наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Прогноз операційних витрат, собівартості та рентабельності доходу

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Прогноз 2025 рік
Чистий дохід від реалізації	11 158 331 грн	6 290 171 грн	5 577 923 грн	5 300 000 грн
Собівартість реалізації	4 282 254 грн	2 891 384 грн	3 036 394 грн	3 100 000 грн
Операційні витрати	5 720 073 грн	3 397 155 грн	3 598 335 грн	3 300 000 грн

Рентабельність доходу (%)	51,30%	46,00%	44,30%	41,70%
---------------------------	--------	--------	--------	--------

Джерело: складено автором

Згідно з представленими даними, прогноз на 2025 рік вказує на поступове зниження рентабельності доходу. Якщо у 2021 році цей показник становив 51,3%, то у 2022 році він знизився до 46%, а у 2023 році – до 44,3%. Очікується, що у 2025 році рентабельність досягне позначки 41,7%. Це зменшення зумовлене рядом факторів, серед яких прогнозоване зростання собівартості та операційних витрат на тлі стабільного, але дещо нижчого обсягу реалізації.

Для підприємства важливо звернути увагу на оптимізацію структури витрат, адже навіть незначне зростання собівартості та операційних витрат може значно вплинути на фінансову стійкість і рентабельність.

Основні чинники, що впливають на прогноз рентабельності доходу на 2025 рік:

1. Зростання операційних витрат:

Аналіз попередніх років свідчить про поступове збільшення витрат на операційну діяльність. У 2023 році ці витрати зросли порівняно з 2022 роком, що було спричинено підвищенням вартості сировини, енергоносіїв та інфляційними процесами. У 2025 році прогнозується подальше збільшення цих витрат, що може знизити загальну рентабельність підприємства.

2. Зміни ринкових умов:

Цінова динаміка на ринку залізорудної продукції є важливим фактором, який впливає на дохід підприємства. Прогноз на 2025 рік враховує можливі зниження попиту та коливання цін на продукцію, що може обмежити приріст чистого доходу.

3. Зростання собівартості продукції:

Собівартість, яка включає витрати на сировину, матеріали та виробництво, залишається значною статтею витрат. Зовнішні фактори, такі як інфляція та

підвищення вартості енергоносіїв, продовжують впливати на цей показник. Якщо темпи зростання собівартості перевищуватимуть темпи зростання доходу, це ще більше погіршить рівень рентабельності. У прогнозі на 2025 рік враховано, що собівартість залишатиметься однією з найбільших статей витрат підприємства.

Аналіз прогнозу:

Розрахунки показують, що у 2025 році прогнозована рентабельність доходу знизиться до 41,7%, що є відображенням підвищення виробничих витрат та ймовірних змін у ринковій ситуації. Це свідчить про необхідність посиленої уваги до оптимізації витрат і підвищення ефективності операційної діяльності.

Рекомендації:

- Оптимізація витрат: Впровадження програм із зниження витрат на сировину та енергію, а також оптимізація виробничих процесів.

- Підвищення операційної ефективності: Удосконалення внутрішніх процесів і використання сучасних технологій для зменшення впливу зростання витрат на кінцеві показники.

- Розширення ринків збуту: Активний пошук нових ринків та оптимізація умов співпраці з партнерами для забезпечення стабільного попиту на продукцію.

Таким чином, хоча підприємство демонструє позитивну динаміку фінансових показників, існує ризик подальшого зниження рентабельності. Для збереження стабільності комбінату необхідно розробити стратегії, спрямовані на ефективне управління витратами та адаптацію до змін ринкових умов.

Прогнозування показника фінансової стійкості для ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат» є одним із ключових етапів оцінки стабільності підприємства в умовах змінного ринкового середовища. Цей показник надає можливість оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує власні та позикові ресурси для фінансування своєї діяльності, а також виявити ризики, пов'язані із залежністю від зовнішніх джерел фінансування. Аналіз фінансової

стійкості дозволяє керівництву своєчасно реагувати на можливі виклики та коригувати стратегію розвитку з урахуванням існуючих умов.

Для розрахунків були використані коефіцієнти, що показують співвідношення власного капіталу та позикового капіталу до загальних активів підприємства.

Коефіцієнт власного капіталу:

$$\text{Коефіцієнт власного капіталу} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Загальні активи}} * 100\%$$

Коефіцієнт позикового капіталу:

$$\text{Коефіцієнт позикового капіталу} = \frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Загальні активи}} * 100\%$$

Розрахунки за роками

2021 рік:

$$\text{Коефіцієнт власного капіталу} = \frac{5862987}{13434667} * 100\% \approx 43.6\%$$

$$\text{Коефіцієнт позикового капіталу} = \frac{7561680}{13434667} * 100\% \approx 56.4\%$$

2022 рік:

$$\text{Коефіцієнт власного капіталу} = \frac{7126743}{14559021} * 100\% \approx 49.0\%$$

$$\text{Коефіцієнт позикового капіталу} = \frac{7432278}{14559021} * 100\% \approx 51.0\%$$

2023 рік:

$$\text{Коефіцієнт власного капіталу} = \frac{7374319}{14373000} * 100\% \approx 51.3\%$$

$$\text{Коефіцієнт позикового капіталу} = \frac{6998681}{14373000} * 100\% \approx 48.7\%$$

Прогноз на 2025 рік:

$$\text{Коефіцієнт власного капіталу} = \frac{8000000}{15000000} * 100\% \approx 53.3\%$$

$$\text{Коефіцієнт позикового капіталу} = \frac{7000000}{15000000} * 100\% \approx 46.7\%$$

Ці розрахунки дозволяють оцінити фінансову стабільність підприємства та показують тенденцію до підвищення частки власного капіталу, що забезпечує більш надійну фінансову базу для подальшого розвитку

Таблиця 3.2.

Прогнозування показника фінансової стійкості ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»

Рік	Загальні активи (тис. грн)	Власний капітал (тис. грн)	Позиковий капітал (тис. грн)	Коефіцієнт власного капіталу (%)	Коефіцієнт позикового капіталу (%)
2021	13434667	5862987	7561680	43.6%	56.4%
2022	14559021	7126743	7432278	49.0%	51.0%
2023	14373000	7374319	6998681	51.3%	48.7%
Прогноз 2025	15000000	8000000	7000000	53.3%	46.7%

Джерело: складено автором

Прогнозовані показники фінансової стійкості на 2025 рік свідчать про позитивні зрушення у структурі капіталу підприємства. Зокрема, очікується зростання частки власного капіталу до 53,3%, що є свідченням зміцнення фінансової бази підприємства, тоді як частка позикового капіталу скоротиться до 46,7%. Така динаміка може бути наслідком підвищення прибутковості, яка дозволить спрямовувати більшу частину фінансових ресурсів на реінвестування у власний капітал, а також ефективного управління зобов'язаннями, що сприяє їхньому поступовому скороченню.

Зростання частки власного капіталу є важливим показником, оскільки воно зменшує залежність підприємства від позикових коштів, знижуючи фінансові ризики, пов'язані з можливими коливаннями економічної ситуації. Це також свідчить про відповідальний підхід до управління фінансовими ресурсами та стратегічну орієнтацію на забезпечення довгострокової стабільності підприємства.

Для того щоб більш комплексно оцінити перспективи розвитку, доцільно застосувати сценарний аналіз. Цей метод дозволяє моделювати можливі варіанти розвитку подій залежно від змін ключових факторів, таких як обсяги реалізації продукції, рівень цін та собівартість. Визначення трьох сценаріїв — оптимістичного, базового та песимістичного — надає підприємству змогу передбачити вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на майбутні фінансові результати.

Проведення такого аналізу надасть підприємству цінну інформацію для адаптації стратегій управління та підвищення стійкості до можливих змін у ринковому середовищі. Завдяки цьому комбінат зможе не лише підтримувати позитивну динаміку фінансових показників, але й забезпечувати стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Прогнозні значення для базового сценарію

Базовий сценарій передбачає, що обсяги реалізації, ціни на продукцію та рівень собівартості зберуться на поточному рівні, з врахуванням середніх темпів зростання за останні три роки. Для прогнозу були обрані середні темпи зростання за 2021–2023 роки:

- Середній темп зростання доходів: 5.3%
- Середній темп зростання собівартості: 2.7%

Базовий сценарій

Розрахуємо прогнозовані показники доходу та собівартості на 2025 рік для базового сценарію:

Прогнозований дохід₂₀₂₅ = дохід₂₀₂₃ * (1 +
Середній темп зростання доходів)

Прогнозований собівартість₂₀₂₅ = Собівартість₂₀₂₃ * (1 +
Середній темп зростання собівартості)

Підставимо значення (доходи та витрати за 2023 рік):

- Дохід 2023 року = 10,175,123 тис. грн
- Собівартість 2023 року = 5,979,352 тис. грн

Розрахуємо:

Прогнозований дохід₂₀₂₅ = $10,175,123 \times (1+0.053) \approx 10,715,428$ тис. грн

Прогнозований собівартість₂₀₂₅ = $5,979,352 \times (1+0.027) \approx 6,140,742$ тис. грн

Прогнозований чистий прибуток для базового сценарію:

Чистий прибуток₂₀₂₅ = Прогнозований дохід₂₀₂₅ –

Прогнозований собівартість₂₀₂₅ $\approx 10,715,428 - 6,140,742 = 4,574,686$ тис. Грн

Оптимістичний сценарій

Оптимістичний сценарій передбачає збільшення доходів на 10% та зниження собівартості на 5% у зв'язку з оптимізацією витрат і зростанням попиту на продукцію.

Прогнозний дохід і собівартість для оптимістичного сценарію:

Прогнозований дохід₂₀₂₅ = Дохід₂₀₂₃(1 + 0.10) = $10,175,123 \times 1.10 \approx 11,192,635$ тис. грн

Прогнозований собівартість₂₀₂₅ = Собівартість₂₀₂₃ * (1 – 0.05) = $5,979,352 * 0.95 \approx 5,680,384$ тис. грн

Прогнозований чистий прибуток для оптимістичного сценарію:

Чистий прибуток₂₀₂₅ = Прогнозований дохід₂₀₂₅ –

Прогнозований собівартість₂₀₂₅ $\approx 11,192,635 - 5,680,384 = 5,512,251$ тис. Грн

Песимістичний сценарій

У песимістичному сценарії передбачається, що обсяги реалізації скоротяться на 5%, а собівартість зросте на 4% через несприятливі зовнішні умови.

Прогнозний дохід і собівартість для песимістичного сценарію:

Прогнозований дохід₂₀₂₅ = Дохід₂₀₂₃ * (1 – 0.05) = $10,175,123 * 0.95 \approx 9,666,367$ тис. грн

Прогнозований собівартість₂₀₂₅ = Собівартість₂₀₂₃ * (1 + 0.04) = $5,979,352 * 1.04 \approx 6,218,526$ тис. грн

Прогнозований чистий прибуток для песимістичного сценарію:

Чистий прибуток₂₀₂₅ = Прогнозований дохід₂₀₂₅ – Прогнозований собівартість₂₀₂₅ $\approx 9,666,367 - 6,218,526 = 3,447,841$ тис. Грн

Порівняння результатів сценарного аналізу

Таблиця 3.3.

Прогнозні показники доходів, собівартості та чистого прибутку підприємства «Криворізький залізорудний комбінат» на 2025 рік за трьома сценаріями

Показник	Базовий сценарій (тис. грн)	Оптимістичний сценарій (тис. грн)	Песимістичний сценарій (тис. грн)
Прогнозований дохід	10715428	11192635	9666367
Прогнозована собівартість	6140742	5680384	6218526
Прогнозований чистий прибуток	4574686	5512251	3447841

Джерело: складено автором

Сценарний аналіз свідчить про варіативність прогнозного чистого прибутку підприємства на 2025 рік залежно від умов розвитку. У разі реалізації оптимістичного сценарію чистий прибуток може зрости до 5 512 251 тис. грн. Це можливе за умови стабільного збільшення доходів та зменшення собівартості продукції. Базовий сценарій, що враховує середній темп зростання, прогнозує чистий прибуток на рівні 4 574 686 тис. грн. Натомість песимістичний сценарій передбачає можливе зниження цього показника до 3 447 841 тис. грн, що може бути спричинено зменшенням обсягів реалізації та зростанням собівартості.

Такий підхід до аналізу дозволяє підприємству враховувати потенційні ризики й можливості в умовах змінного ринкового середовища. Це сприяє не лише оцінці майбутніх фінансових результатів, але й визначенню напрямів для вдосконалення управління витратами, оптимізації виробничих процесів і коригування стратегії продажів. Завдяки такій інформації підприємство може краще підготуватися до можливих викликів і забезпечити стабільність своєї діяльності у довгостроковій перспективі.

3.2. Використання сценарного підходу до прогнозування доходу АТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ»

Прогнозування фінансових показників підприємства є невід'ємною частиною стратегічного планування, адже саме воно дозволяє не лише оцінити потенційні можливості, а й ідентифікувати ризики, які можуть виникнути в майбутньому. Це допомагає керівництву підприємства формувати стратегії, спрямовані на забезпечення стабільного розвитку навіть в умовах динамічних змін ринкового середовища. У цьому розділі розглянуто два сценарії прогнозування фінансових показників АТ «Кривбасзалізрудком» на 2025 рік, які враховують різні варіанти розвитку ситуації залежно від змін у обсягах реалізації продукції.

Сценарії розвитку:

1. Перший сценарій передбачає збереження обсягів реалізації продукції на поточному рівні без змін.
2. Другий сценарій базується на прогнозі зростання обсягів реалізації завдяки збільшенню попиту на продукцію та залученню додаткових інвестицій у виробництво.

Для кожного зі сценаріїв буде виконано розрахунок ключових фінансових показників, зокрема середньозваженої вартості капіталу (WACC), прогнозних показників ліквідності, а також складено прогнозний звіт про фінансові результати та баланс на 2025 рік.

Сценарій 1: Обсяги реалізації не змінюються

У межах цього сценарію передбачається, що підприємство не зазнає змін у попиту на продукцію, а обсяги реалізації залишатимуться на рівні попередніх років.

Розрахунок WACC (Середньозважена вартість капіталу)

Показник середньозваженої вартості капіталу (WACC) визначає мінімальну дохідність, необхідну для підприємства з урахуванням структури його капіталу. Розрахунок WACC базується на вартості власного та позикового капіталу, а також податкових знижок на витрати на обслуговування боргу. Для обчислення WACC використовуємо формулу:

$$WACC = \left(\frac{E}{E + D} * Re \right) + \left(\frac{D}{E + D} * Rd * (1 - Tc) \right)$$

де:

- E — ринкова вартість власного капіталу,
- D — ринкова вартість позикового капіталу,
- Re — вартість власного капіталу (оцінюється через модель CAPM),
- Rd — вартість позикового капіталу,
- Tc — податкова ставка на прибуток.

Для розрахунку середньозваженої вартості капіталу (WACC) у першому сценарії були взяті до уваги ключові фінансові показники та специфіка ринкових умов, в яких працює АТ «Кривбасзалізрудком».

Насамперед, обсяг власного капіталу (E) оцінюється у 7,374,319 тис. грн, що відображає рівень інвестицій, зроблених акціонерами підприємства. Позиковий капітал (D), який складається переважно з короткострокових банківських кредитів, становить 7,217,693 тис. грн.

Очікувану рентабельність інвестицій акціонерів (Re) визначено на рівні 15%. Ця ставка враховує ризики, пов'язані з економічною нестабільністю, та забезпечує конкурентну дохідність для інвесторів. Щодо позикового капіталу, його вартість (Rd) оцінюється на рівні 10%, що відповідає середнім умовам кредитування в корпоративному секторі України.

Також враховується податковий фактор: ставка корпоративного податку (Tc), яка становить 18%, дозволяє зменшити фактичні витрати на обслуговування боргу завдяки так званому «податковому щиту». Це забезпечує певну економію для підприємства, яка враховується у загальних розрахунках.

Таким чином, середньозважена вартість капіталу відображає баланс між вартістю залучення власних і позикових ресурсів. Цей показник допомагає підприємству оцінити, яку мінімальну дохідність необхідно забезпечити, щоб підтримувати фінансову стабільність і конкурентоспроможність.

Розрахунок середньозваженої вартості капіталу (WACC) для АТ
«Кривбасзалізрудком»

Показник	Значення
Власний капітал (E)	7374319 тис. грн
Позиковий капітал (D)	7217693 тис. грн
Ставка доходності власного капіталу (Re)	15%
Ставка позикового капіталу (Rd)	10%
Податкова ставка (Tc)	18%
Частка власного капіталу ($\frac{E}{E+D}$)	50.5%
Частка позикового капіталу ($\frac{D}{E+D}$)	49.5%
WACC	11.63%

Джерело: складено автором

Отримане значення WACC на рівні 11.63% є критичним орієнтиром для забезпечення фінансової стабільності та задоволення очікувань інвесторів. Воно означає, що підприємство повинно досягати рентабельності активів, яка принаймні дорівнює цьому показнику, щоб уникнути фінансових втрат та забезпечити інвесторам бажану дохідність. У сценарії з незмінними обсягами реалізації, досягнення такого рівня WACC значною мірою залежить від оптимізації витрат, раціонального управління собівартістю продукції та ефективного використання доступного капіталу.

Для підприємств промислового сектору, таких як АТ «Кривбасзалізрудком», рівень WACC у 11.63% є характерним і відображає значну залежність від позикового фінансування. Це підкреслює важливість стабільного доступу до кредитних ресурсів на вигідних умовах, адже коливання вартості позикового капіталу можуть суттєво вплинути на фінансову рентабельність. У контексті сценарію без зростання реалізації підприємству варто зосередитися на утриманні стабільних фінансових позицій і раціоналізації витрат.

Крім того, WACC на рівні 11.63% встановлює мінімальну межу доходності для оцінки інвестиційних проєктів. Внутрішня норма доходності кожного потенційного проєкту повинна перевищувати цей показник, щоб забезпечити підприємству фінансову вигоду. Такий підхід дозволяє уникати інвестицій, які

можуть знизити загальну рентабельність і створити додаткові ризики. Водночас це сприяє довгостроковій стійкості та збільшенню капіталу.

Тому, у межах першого сценарію показник WACC стає ключовим інструментом для поточного управління фінансовими витратами та стратегічного планування інвестиційної діяльності. Його ефективне використання дозволить підприємству забезпечити фінансову стабільність, підтримати конкурентоспроможність та підготуватися до можливих змін у ринкових умовах. Прогнозні показники ліквідності на 2025 рік

На основі поточних активів та поточних зобов'язань підприємства, а також з урахуванням можливих змін в обсягах реалізації, були розраховані прогнозні коефіцієнти ліквідності для 2025 року.

$$\text{Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{\text{Поточні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{\text{Поточні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{\text{Грошові кошти}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

Згідно з базовим сценарієм, передбачається, що підприємство зможе зберігати стабільний рівень коефіцієнтів ліквідності, що забезпечить його здатність вчасно виконувати поточні фінансові зобов'язання навіть за відсутності зростання обсягів реалізації. Такий підхід дозволяє підтримувати фінансову стійкість, знижуючи ризики, пов'язані з тимчасовою стабілізацією доходів.

Прогнозний звіт про фінансові результати на 2025 рік для базового сценарію

У рамках цього сценарію обсяги реалізації залишаються незмінними, а прогноз доходів і витрат базується на середньому темпі зростання за попередні роки. Цей підхід враховує стабільність ринкових умов і внутрішніх показників діяльності підприємства, забезпечуючи зважений та обґрунтований прогноз.

Очікується, що підприємство, спираючись на історичні дані та адаптуючись до поточних умов, зможе зберегти фінансову рівновагу, водночас

зосереджуючи увагу на оптимізації витрат і ефективному використанні ресурсів. Це стане ключовим фактором для підтримки фінансової стабільності та створення передумов для подальшого розвитку.

Основні припущення для розрахунку:

- Темп зростання доходів: 5.3% (середній за 2021–2023 роки).
- Темп зростання собівартості: 2.7%.
- Операційні витрати: темп зростання 3.1%.
- Податкова ставка: 18%.

Прогноз доходів і витрат на 2025 рік розраховується за формулами:

$$\text{Прогнозований дохід}_{2025} = \text{Дохід}_{2023} * (1 + \text{зростання доходів})$$

$$\text{Прогнозована собівартість}_{2025} = \text{Собівартість}_{2023} * (1 + \text{Темп зростання собівартості})$$

$$\text{Операційні витрати}_{2025} = \text{Операційні витрати}_{2023} * (1 + \text{Темп зростання операційних витрат})$$

Таблиця 3.5.

Прогнозний звіт про фінансові результати (тис. грн)

Показник	2023 рік	Прогноз на 2025 рік	Зміна (%)
Дохід від реалізації	10175123	10715428	+5.3
Собівартість	5979352	6140742	+2.7
Валовий прибуток	4195771	4574686	+9.0
Операційні витрати	1250000	1288750	+3.1
Операційний прибуток	2945771	3285936	+11.5
Податок на прибуток	530239	591468	+11.5
Чистий прибуток	2415532	2694468	+11.5

Джерело: складено автором

Згідно з прогнозом для базового сценарію, чистий прибуток у 2025 році складе приблизно 2,694,468 тис. грн, що свідчить про збереження стабільної прибутковості навіть без зростання обсягів реалізації. Це забезпечує

підприємству можливість підтримувати основні показники рентабельності та платоспроможності на поточному рівні.

Прогнозний баланс на 2025 рік для Сценарію 1

Прогнозний баланс для базового сценарію формується на основі очікуваних змін активів та пасивів підприємства з урахуванням прогнозних даних щодо доходів і витрат.

Основні припущення для прогнозу балансу:

- Зростання активів: вартість активів збільшується на 5% щорічно за рахунок амортизації та відновлення.
- Поточні зобов'язання: прогноуються з урахуванням стабільного темпу зростання на рівні 4%.
- Власний капітал: прогноується з урахуванням збереження чистого прибутку.

Таблиця 3.6.

Прогнозний баланс на 2025 рік (тис. грн)

Показник	2023 рік	Прогноз на 2025 рік	Зміна (%)
Нематеріальні активи	72018	76512	+5.0
Основні засоби	4768919	4915211	+5.0
Поточні активи	3675123	3858879	+5.0
Загальні активи	10175123	10683879	+5.0
Власний капітал	1991233	2061189	+5.9
Поточні зобов'язання	32826	34166	+4.0
Загальні пасиви	10175123	10683879	+5.0

Джерело: складено автором

Баланс підприємства в базовому сценарії передбачає стабільне зростання активів і пасивів на загальному рівні близько 10,683,879 тис. грн. У 2025 році

Сценарій 2: Зростання обсягів реалізації

У цьому сценарії передбачається збільшення обсягів реалізації на 10% у 2025 році завдяки зростанню попиту на продукцію та додатковим інвестиціям у виробничі потужності. Такий розвиток подій сприятиме зростанню доходів підприємства та підвищенню рівня прибутковості.

Розрахунок WACC з урахуванням додаткового фінансування

За умов зростання обсягів реалізації підприємство може залучати додаткові позикові кошти для фінансування виробничих потреб. Це впливає на структуру капіталу, а отже, і на середньозважену вартість капіталу (WACC). У розрахунках враховується новий рівень позикового капіталу, який дозволяє оцінити доцільність використання додаткових фінансових ресурсів.

Збільшення частки позикового капіталу змінює значення WACC, що слугує індикатором ефективності залучення нових інвестицій. У цьому випадку важливо підтримувати баланс між витратами на обслуговування боргу та доходами, які очікуються від підвищеного обсягу реалізації.

Прогнозні показники ліквідності

Підвищення обсягів реалізації позитивно вплине на показники ліквідності підприємства, збільшуючи його можливості щодо виконання короткострокових зобов'язань. Завдяки зростанню доходів компанія зможе не лише стабільно обслуговувати боргові зобов'язання, але й зміцнити свою фінансову стійкість.

Прогнозний звіт про фінансові результати на 2025 рік

У межах другого сценарію, зростання обсягів реалізації на 10% призводить до збільшення доходів, а також до відповідного зростання витрат, пов'язаних із виробничою діяльністю. Збільшення операційних витрат пояснюється необхідністю забезпечення вищого рівня діяльності. Проте очікується, що темп зростання доходів перевищуватиме темп зростання витрат, що сприятиме покращенню показників рентабельності.

- Зростання доходів: 10% порівняно з 2023 роком.
- Собівартість: збільшена на 7% через додаткові витрати на виробництво.
- Операційні витрати: приріст на 6%.
- Податкова ставка: 18%.

Таблиця 3.7.

Прогнозний звіт про фінансові результати (тис. грн)

Показник	2023 рік	Прогноз на 2025 рік	Зміна (%)
Дохід від реалізації	10175123	11192635	+10.0
Собівартість	5979352	6398897	+7.0

Валовий прибуток	4195771	4793738	+14.3
Операційні витрати	1250000	1325000	+6.0
Операційний прибуток	2945771	3468738	+17.8
Податок на прибуток	530239	624373	+17.8
Чистий прибуток	2415532	2844365	+17.8

Джерело: складено автором

У другому сценарії, де обсяги реалізації зростають на 10% у 2025 році, підприємство може отримати чистий прибуток у розмірі 2,844,365 тис. грн, що на 17.8% більше, ніж у 2023 році. Це свідчить, що збільшення продажів здатне суттєво покращити фінансові результати, навіть попри можливе зростання витрат.

Також у другому сценарії важливо врахувати прогнозування ефективності діяльності підприємства що також є важливим елементом управлінського процесу, оскільки воно дозволяє оцінити майбутню результативність і визначити напрямки розвитку. Таблиця прогнозу ефективності діяльності містить ключові показники, які дозволяють оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси, забезпечує прибутковість і досягає фінансової стійкості.

Таблиця 3.8.

Прогноз ефективності діяльності підприємства

Показники	2023	2025	зміна (абсолютна)	зміна (%)
Чистий прибуток	2415532	2844365	428833	17.76%
Дохід від реалізації	10175123	11192635	1017512	9.99%
Витрати	7759591	8348270	588679	7.59%
Рентабельність	31.12%	34.07%	2.95%	9.48%

Джерело: складено автором

Аналіз даних у таблиці демонструє, що у 2025 році підприємство впевнено розвивається у фінансовому плані, якщо порівнювати з 2023 роком. Зростання чистого прибутку на 17.76% вказує на ефективне управління коштами та операційною діяльністю. Це значення стало можливим завдяки збільшенню доходів від реалізації на 9.99%, що може свідчити про стабільний попит на продукцію чи правильну цінову політику.

Зростання витрат на 7.59% є контрольованим і не виходить за рамки прийнятних показників. Це дозволяє підприємству зберігати високий рівень рентабельності, навіть враховуючи додаткові витрати на сировину, енергоресурси чи виробництво. Така динаміка вказує на ефективну витратну політику, що мінімізує ризик зниження прибутковості.

Рентабельність підприємства також демонструє позитивну динаміку, підвищившись на 2.95% до рівня 34.07%. Це означає, що підприємство отримує більше прибутку з кожної вкладеної гривні, що є важливим показником для інвесторів та управлінців. Такий ріст рентабельності є свідченням підвищення ефективності використання ресурсів.

Ключові висновки:

1. Збільшення доходів. Зростання доходів на 9.99% свідчить про стійкість підприємства на ринку та його здатність залучати клієнтів.
2. Контроль витрат. Витрати зростають повільніше, ніж доходи, що вказує на правильну стратегію управління витратами.
3. Підвищення рентабельності. Ріст рентабельності свідчить про більш раціональне використання ресурсів і покращення фінансових результатів.

Рекомендації:

- Управління витратами. Необхідно й надалі оптимізувати витрати, зокрема в ключових сферах, таких як матеріали та енергоресурси, щоб зберігати високий рівень рентабельності.
- Розширення ринків збуту. Зростання доходів можна закріпити через освоєння нових ринків, вдосконалення маркетингових стратегій та підвищення якості продукції.

- Інвестиції в розвиток. Досягнуте зростання чистого прибутку створює умови для інвестування у виробничі потужності, впровадження інновацій чи розширення асортименту продукції.

У підсумку, прогнозовані показники підтверджують стабільне фінансове зростання підприємства. Проте для збереження і посилення позитивної динаміки варто зосередитись на грамотному управлінні витратами, підтримці доходів та розумних інвестиціях у майбутнє.

Прогнозний баланс на 2025 рік для Сценарію 2

Через зростання продажів підприємству знадобиться більше ресурсів для виробництва. Це означає, що активи та зобов'язання збільшаться. Зокрема, будуть потрібні додаткові кредити, щоб профінансувати виробничі потреби. Але загалом збільшення доходів має позитивно вплинути на фінансову стабільність.

Розрахунок WACC для АТ «Кривбасзалізрудком» у 2025 році (Сценарій 2)

У цьому сценарії розрахунок WACC враховує збільшення позикового капіталу на 15%, оскільки зростання продажів потребує додаткових коштів.

Основні цифри для розрахунку:

1. Позиковий капітал: зростає до 8,300,347 тис. грн.
2. Власний капітал: залишається на рівні 7,374,319 тис. грн.
3. Ставка доходності власного капіталу: залишається 15%.
4. Ставка позикового капіталу: трохи зростає до 10.5% через додаткові ризики.
5. Податкова ставка: незмінна — 18%.

Цей показник допомагає підприємству зрозуміти, чи вигідно використовувати нові кредити для забезпечення росту. Звісно, залучення додаткових коштів збільшує фінансове навантаження, але воно окупиться за рахунок вищого прибутку.

Таблиця 3.9.

Розрахунок середньозваженої вартості капіталу (WACC) для АТ «Кривбасзалізрудком» у Сценарії 2

Показник	Значення
----------	----------

Власний капітал (E)	7374319 тис. грн
Позиковий капітал (D)	8300347 тис. грн
Ставка доходності власного капіталу (Re)	15%
Ставка позикового капіталу (Rd)	10.5%
Податкова ставка (Tc)	18%
Частка власного капіталу ($\frac{E}{E+D}$)	47.0%
Частка позикового капіталу ($\frac{D}{E+D}$)	53.0%
WACC	11.89%

Джерело: складено автором

У другому сценарії показник WACC зріс до 11.89%, що на 0.26% більше, ніж у першому сценарії. Це вказує на підвищення фінансового навантаження через збільшення частки позикового капіталу. У таких умовах підприємству необхідно забезпечувати рентабельність активів на рівні не менше 11.89%, щоб інвестиції залишалися вигідними та сприяли фінансовій стабільності.

Залучення додаткових коштів у вигляді кредитів може стати джерелом фінансування для підтримки зростання обсягів продажів. Однак це також підвищує ризики: якщо рівень доходності виявиться недостатнім, підприємство зіткнеться із зростанням витрат на обслуговування боргу та загальним фінансовим навантаженням. Тому для успішної реалізації цього сценарію важливо підтримувати високу ефективність операційної діяльності, оптимізувати витрати та ретельно контролювати фінансові потоки.

Значення WACC у 11.89% стає ключовим показником для прийняття рішень щодо нових інвестицій. Інвестиційні проекти підприємства повинні забезпечувати дохідність, яка перевищує цей рівень, щоб уникнути ризиків втрати капіталу і сприяти зростанню вартості компанії. Це особливо актуально в умовах збільшення обсягів реалізації, коли підприємству необхідно зважено підходити до планування фінансування та раціонального управління капіталом.

Таким чином, у другому сценарії показник WACC не лише відображає зміни у фінансовій структурі підприємства, але й стає важливим орієнтиром для стратегічних рішень. Дотримання цього орієнтиру дозволить підприємству зберігати фінансову стабільність і забезпечувати довгострокове зростання.

Прогнозний баланс у сценарії, який передбачає збільшення обсягів реалізації, відображає очікуване зростання активів, грошових коштів і дебіторської заборгованості. Такі зміни є результатом збільшення продажів та зростання виробничих витрат. Це, своєю чергою, сприяє підвищенню рівня поточних активів, що позитивно впливає на показники ліквідності та фінансової стійкості підприємства.

Основні припущення для формування прогнозного балансу:

- Активи: Очікується збільшення активів на 10%, яке буде забезпечене за рахунок залучення додаткових оборотних коштів для підтримки зростання обсягів діяльності.

- Поточні зобов'язання: Передбачається їх зростання на 7% у зв'язку із залученням нових кредитів та збільшенням дебіторської заборгованості, яка виникає через зростання обсягів продажів.

- Власний капітал: Прогнозується його приріст за рахунок накопичення чистого прибутку. Це також сприятиме зниженню залежності від позикового капіталу, що є наслідком покращення прибутковості підприємства.

Таблиця 3.10.

Прогнозний баланс на 2025 рік (тис. грн)

Показник	2023 рік	Прогноз на 2025 рік	Зміна (%)
Нематеріальні активи	72018	78116	+10.0
Основні засоби	4632438	4833138	+10.0
Поточні активи	3675123	4042635	+10.0
Загальні активи	10175123	11192635	+10.0
Власний капітал	1991233	5569365	+11.4
Поточні зобов'язання	2175123	2413270	+7.0
Загальні пасиви	10175123	11192635	+10.0

Джерело: складено автором

Згідно з прогнозом для другого сценарію, очікується стабільне зростання як активів, так і пасивів. Загальний обсяг активів і пасивів у 2025 році збільшиться на 10%, досягнувши 11192635 тис. грн. Такий результат свідчить

про здатність підприємства зберігати баланс між власними та залученими коштами, а також підтримувати фінансову стійкість навіть за умов зростання обсягів поточних зобов'язань.

Порівняння двох сценаріїв:

1. Чистий прибуток:

- У базовому сценарії (Сценарій 1), де обсяги реалізації залишаються незмінними, прогнозований чистий прибуток становить 2,694,468 тис. грн.

- У другому сценарії (Сценарій 2), який передбачає зростання обсягів реалізації на 10%, чистий прибуток збільшується до 2,844,365 тис. грн, що свідчить про переваги стратегії розширення.

2. Активи та пасиви:

- За обох сценаріїв прогнозується зростання активів, але у Сценарії 2 темпи зростання є значно вищими, що сприяє підвищенню фінансової гнучкості.

- Власний капітал у другому сценарії також зростає завдяки акумуляції чистого прибутку, що дозволяє зменшити залежність від позикових коштів.

3. Ліквідність та фінансова стійкість:

- У Сценарії 2 підприємство демонструє кращі показники ліквідності, що дозволяє ефективніше обслуговувати свої зобов'язання та підвищує рівень фінансової стабільності.

Сценарій 2, який передбачає зростання обсягів реалізації, виглядає більш перспективним для підприємства. Він не лише забезпечує кращі фінансові показники, а й сприяє зростанню доходів, підвищенню ліквідності та зміцненню фінансової стійкості. Реалізація цього сценарію може стати основою для довгострокового розвитку та конкурентоспроможності підприємства

На основі аналізу обох сценаріїв можна зробити такі висновки та рекомендації:

1. Переваги Сценарію 2: Другий сценарій, що передбачає зростання обсягів реалізації на 10%, забезпечує більш позитивні фінансові результати для АТ «Кривбасзалізрудком» у 2025 році порівняно з варіантом без змін. Очікуване

зростання чистого прибутку на 17.8% демонструє значний потенціал для підвищення привабливості підприємства як для інвесторів, так і для акціонерів.

2. Поліпшення фінансової стійкості та ліквідності: Завдяки збільшенню обсягів реалізації підприємство отримує можливість покращити показники ліквідності, що забезпечує вищу гнучкість у виконанні поточних фінансових зобов'язань. Це дозволяє мінімізувати ризики фінансових труднощів та полегшує процес залучення додаткових позикових коштів за необхідності.

3. Контроль за витратами: Підвищення обсягів реалізації супроводжується зростанням витрат на виробництво та операційну діяльність. Для того щоб отримати максимальну вигоду від збільшення доходів, необхідно забезпечити ефективний контроль за собівартістю та оптимізацією операційних витрат. Це дозволить підтримувати високу рентабельність, уникаючи надмірного навантаження на фінансовий результат.

4. Оптимізація структури капіталу: Для підтримки зростання обсягів реалізації можуть знадобитися додаткові інвестиції у виробничі потужності. У цьому контексті використання позикового капіталу, якщо його залучення можливе за прийнятною ставкою, може стати ефективним способом знизити середньозважену вартість капіталу (WACC). Це позитивно вплине на загальну рентабельність підприємства.

5. Залучення зовнішніх інвестицій: Для реалізації потенціалу зростання підприємству варто розглянути можливість залучення додаткових інвестицій. Це може включати фінансування розширення виробничих потужностей, впровадження новітніх технологій, а також вихід на нові ринки збуту. Інвестиції сприятимуть посиленню конкурентоспроможності та стабільності підприємства у довгостроковій перспективі.

Для підсумування результату зробимо порівняльну таблицю прогнозів для обох сценаріїв

Таблиця 3.11.

Порівняння прогнозних фінансових показників для Сценарію 1 та
Сценарію 2 на 2025 рік

Показник	Сценарій 1 (без змін)	Сценарій 2 (зростання обсягів)	Зміна (%)
Дохід від реалізації	10715428	11192635	+4.5
Собівартість	6140742	6398897	+4.2
Валовий прибуток	4574686	4793738	+4.8
Операційні витрати	1288750	1325000	+2.8
Операційний прибуток	3285936	3468738	+5.6
Чистий прибуток	2694468	2844365	+5.6
Загальні активи	10683879	11192635	+4.8
Власний капітал	5294468	5569365	+5.2

Джерело: складено автором

Сценарний аналіз показав, що АТ «Кривбасзалізрудком» має значний потенціал для подальшого розвитку за умов збільшення обсягів реалізації. Прогнози на 2025 рік свідчать про можливість зростання доходів підприємства на 4,5% та чистого прибутку на 5,6%, що демонструє позитивну динаміку ключових фінансових показників. Це відкриває додаткові перспективи для залучення інвестицій, посилення фінансової стабільності та формування довіри серед партнерів.

Беручи до уваги отримані результати, доцільним є впровадження стратегії збільшення обсягів реалізації. Такий підхід стане міцною основою для забезпечення довгострокового зростання підприємства. Реалізація цього сценарію дозволить не лише покращити фінансові показники, але й зміцнити позиції на ринку, підвищити рівень конкурентоспроможності та створити нові можливості для подальшого розвитку.

Таким чином, зосередження на стратегії зростання обсягів реалізації забезпечить підприємству стійку платформу для досягнення амбітних цілей і стане запорукою його успіху у швидкозмінному ринковому середовищі.

Висновок до третього розділу

У третьому розділі магістерської роботи було проаналізовано резерви підвищення ефективності управління доходами АТ «Кривбасзалізрудком» на основі прогнозування фінансових результатів та застосування сценарного підходу. Дослідження показало, що ефективне управління доходами є ключовим чинником для забезпечення стабільності підприємства в умовах змін ринкового середовища.

Прогнозування фінансових результатів на 2025 рік дало змогу оцінити ймовірну динаміку ключових показників, таких як чистий прибуток, доходи від реалізації, витрати та рентабельність. Результати прогнозу показали, що навіть за умов збереження поточних обсягів реалізації підприємство може підтримувати стабільний рівень рентабельності. Водночас сценарій зі зростанням обсягів реалізації на 10% виявився більш перспективним, оскільки забезпечує підвищення фінансових показників, зокрема чистого прибутку, що сприяє зміцненню фінансової стійкості.

Сценарний підхід до прогнозування доходів продемонстрував свою ефективність у врахуванні різних варіантів розвитку ринкової ситуації. Аналіз оптимістичного, базового та песимістичного сценаріїв дозволив підприємству оцінити можливі ризики та вигоди, що допомагає приймати більш обґрунтовані рішення. Цей підхід також сприяє розробці стратегій, спрямованих на мінімізацію витрат і максимізацію доходів, навіть за несприятливих умов.

Узагальнюючи результати третього розділу, можна зробити висновок, що використання сучасних інструментів прогнозування та сценарного аналізу є важливим резервом для підвищення ефективності управління доходами. Впровадження цих підходів дозволить підприємству адаптуватися до змін зовнішнього середовища, оптимізувати структуру витрат і забезпечити стабільне фінансове зростання у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

Дохід – це фундаментальна фінансова категорія, яка відображає ефективність діяльності підприємства, його економічний потенціал та рівень рентабельності. Для АТ «Криворізький залізорудний комбінат» дохід не лише визначає стійкість його діяльності, а й відіграє ключову роль у розвитку економіки регіону та країни в цілому. Дослідження питань управління формуванням доходу підприємства є надзвичайно актуальним, адже правильний підхід до управління доходами сприяє підвищенню фінансової стійкості, конкурентоспроможності та адаптації до мінливих ринкових умов.

Аналіз економічної сутності доходу свідчить про багатогранність цього поняття, що залежить від особливостей функціонування підприємства та підходів у фінансовому менеджменті. Дохід формується внаслідок реалізації продукції, надання послуг або здійснення інших видів діяльності після вирахування витрат, пов'язаних із операційною діяльністю. Водночас дохід відіграє ключову роль у забезпеченні фінансових потреб підприємства, тому ефективне управління його формуванням стає одним із пріоритетів для керівництва.

Процес управління доходами передбачає реалізацію комплексу заходів, спрямованих на стабілізацію та зростання фінансових результатів. Головні завдання управління доходами включають оптимізацію витрат, підвищення конкурентоспроможності продукції та забезпечення стабільних фінансових потоків. У роботі проаналізовано сучасні методи управління доходами, серед яких виокремлюються факторний аналіз, горизонтальний та вертикальний аналіз, а також прогнозування, засноване на врахуванні економічних і ринкових тенденцій.

Комплексний аналіз діяльності АТ «Криворізький залізорудний комбінат», провідного виробника залізорудної продукції, засвідчив стабільність доходів підприємства попри певні коливання, викликані зовнішніми ринковими факторами. Динаміка доходів та рентабельності підтвердила позитивну

фінансову результативність комбінату, хоча такі зовнішні фактори, як зміна світових цін на залізну руду, суттєво впливають на показники доходності.

Політика управління доходами підприємства повинна бути орієнтована на максимізацію позитивного фінансового результату. Досягти цього можна шляхом збільшення обсягів виробництва та продажів, ефективного контролю витрат, а також оптимізації використання ресурсів підприємства. Крім того, важливо враховувати специфіку ринкових умов, забезпечуючи гнучкість фінансової стратегії для підтримки стабільності та стійкості підприємства.

Для вдосконалення системи управління доходами комбінату запропоновано застосовувати сценарний аналіз, який дозволяє моделювати вплив різних зовнішніх факторів на фінансові результати. Цей підхід допомагає оцінити можливі варіанти розвитку подій та обрати найефективніші управлінські рішення. Використання сценарного аналізу дозволить підприємству адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури та вчасно реагувати на потенційні виклики, зберігаючи доходи на стабільному рівні.

Список використаних джерел

1. Козаченко А. Ю. Доходи суб'єктів господарювання: економічна сутність та класифікація. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 6. Том 2. С. 35–43.
2. Кубіній Н.Ю., Данайканич О.В., Кубіній В.В. Методичні аспекти аналізу доходу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2020. Випуск 1 (55). С. 97–102
3. Біла О.Г. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. О.Г. Біла. Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2008. – 383 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Житомир: ПП «Рута», 2006. – 832 с..
5. Вахович І. М. До питання управління фінансово-економічними результатами підприємства. І. М. Вахович, Ю. В. Волинчук. *Економічний форум*. 2015. № 3. С. 275–279.
6. Камінська Т.Г. Взаємозв'язок доходів і витрат як категорій оціночних характеристик руху капіталу в обліку / Т.Г. Камінська // *Науковий вісник НУБіП України: зб. наук. праць*. – К.: Вид-во НУБіП України, 2010. – Вип. 154.
7. Павелко О.В Теоретичний аспект дослідження сутності поняття “дохід”та особливості його класифікації/Павелко О.В /*Наукові записки. Серія “Економіка”*. зб. наук. праць-Вид-во НУ “Острозька академія”-Випуск 10.-285-293с.
8. Чабанюк О.М. Економічна сутність, умови визнання та класифікація витрат, доходів і фінансових результатів основної діяльності підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.- техн. праць*. Львів : РВВ НЛТУ України. 2012. Вип. 22.4. 301-307с
9. Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємствомб.. *Держава та регіон: наук.-виробн. Економіка та підприємництво*. 2009. № 7. С. 221-225.

10. Попович Д. В., Славчаник О. Р. Удосконалення системи управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємств. *Молодий вчений*. 2018. № 2. С. 746 –749
11. Ткаченко Є. Ю. Сучасні підходи до управління прибутком промислового підприємства . *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2015. № 47. С. 270–276
12. Л. В. Діденко, М. О. Юзвина. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України, 2012. – № 2. С. 100-108.
13. Зубок В.В. Побудова резильєнтних ERP-систем. XLII Науково-технічна конференція молодих вчених та спеціалістів ІПМЕ ім. Г.Є. Пухова НАН України (присвячена Дню науки в Україні) : Збірник тез конференції (Київ, 15 травня 2024 р).– К.: ІПМЕ ім. Г.Є. Пухова НАН України. – 2024. – С.14- 17
14. Куцик, П. О.. І. Скоп. "Сучасні системи управління нематеріальними активами підприємства." *Облік і фінанси* 2 (2016): 156-162.
15. Остапенко, Яна Олександрівна, П. А. Морозовський. "Чинники впливу на формування доходу підприємства: обліково-аналітичний аспект." (2020).
16. Гапак, Н. М., & Капштан, С. А. (2014). Особливості визначення фінансової стійкості підприємства.
17. Лищенко, М. О. (2018). Аналіз фінансової стійкості підприємства як елементу забезпечення фінансової стабільності роботи підприємства. *Вісник Черкаського університету. Серія: Економічні науки*, (2), 49-57.
18. Химич, І. "Фінансова стратегія як елемент фінансової стабільності підприємства." *Галицький економічний вісник* 4 (2013): 158-164.
19. Отенко, В. І. "Формування аналітичного інструментарію оцінки ефективності діяльності підприємства." *Бізнес інформ* 5 (2013): 232-237.
20. Кириченко С. О. Сучасний фінансовий стан підприємства та перспективи його розвитку *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. – 2015. – №16. – С. 261-266.

21. Поддєрьогін, А. М., & Скочій, С. В. (2018). Факторний аналіз формування прибутку виробничого підприємства. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України, (2), 304-318.
22. Костенко, Ю., Короленко, О., & Гузь, М. (2022). Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство, (43).
23. Борецька, Н. П., and К. В. Міщенко. "Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства." *Інвестиції: практика та досвід* 20 (2016): 63-66.
24. Приймак, І. І. "Стратегічний аналіз фінансової стійкості підприємства." *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі* 3 (2012): 55-68.
25. Юдіна, С. В., and О. О. Ситнік. "Чинники, що впливають на обсяг прибутку підприємства." *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка* 13 (2022): 184-190.
26. Кузьміна, О. М., Ю. С. Печериця, and Л. В. Грищук. "Методи прогнозування фінансових показників діяльності підприємства." *Молодий вчений* 1 (1) (2016): 89-92.
27. Борецька, Н. П., and К. В. Міщенко. "Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства." *Інвестиції: практика та досвід* 20 (2016): 63-66.
28. Управління та регулювання як чинники розвитку підприємств національного господарства : монографія / П.В. Круш, О. П. Кавтиш, Т. П. Ткаченко та ін. К. : НТУУ «КПІ», 2014. – 404 с.
29. Лизогуб, М. М. Індикатори фінансової стійкості як засіб оцінки ефективності фінансової системи України / М. М. Лизогуб 49 // *Інвестиції: практика та досвід*. – 2018. – № 12. – С. 99-102.
30. Управління та регулювання як чинники розвитку підприємств національного господарства : монографія / П.В. Круш, О. П. Кавтиш, Т. П. Ткаченко та ін. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – 404 с.
31. Остапчук С. Розвиток національних фінансово-економічних систем в умовах глобальних викликів: збірник матеріалів II Міжнар. наук.практ. інтернет-

конф. (5 жовтня 2018 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2018. 370 с.

32. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 11 (МСБО 11). Будівельні контракти Документ 929_017, поточна редакція Редакція від 01.01.2012

33. Лелик І. В. Напрями контролю доходів і витрат операційної діяльності .-Львів:Видавництво Львівської політехніки,2016 .-С. 164-166.

34. Титар А. О. Зарубіжний досвід планування та прогнозування доходів місцевих бюджетів. *Управління розвитком*. 2013. № 16. С. 163-165.

35. Завірюха, А. О. "Теоретико-ігрова модель формування доходів підприємств при умові гри Неша." *Моделювання та інформаційні системи в економіці* 83 (2011): 235-247.

36.Кубіній, Наталія Юріївна, Оксана Валеріївна Данайканич, and Володимир Васильович Кубіній. "Методичні аспекти аналізу доходу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Економіка» 1 (55) (2020): 97-102.

37. Петряєва, З. Ф. "Методичне забезпечення управління фінансовими ризиками підприємства." *Молодий вчений* 10 (1) (2018): 368-374.

38. Скибенко С. Т. Формування стратегії управління прибутком підприємства С. Т. Скибенко, М. В. Чемерис *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. – № 6 (51), Ч. 2. – 2011. – С. 152-160.

39. Базан, Т., & Млинко, Б. Б. (2022). Аналіз моделей оцінки рентабельності підприємства. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів „Актуальні задачі сучасних технологій“, 116-116.

40. Кузьміна О. М., Печериця Ю. С., Гришук Л. В. Методи прогнозування фінансових показників діяльності підприємства. *Молодий вчений* 1. Т. 1, № 2016. С. 89–92.

41. Гайбура, Ю. А., and Л. А. Загнітко. "Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства." *Економіка і суспільство* 9 (2017): 968-974.

42. Слободян, Н. Г. (2014). Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика. Економічний аналіз, (18, № 2), 239-245.

43. Гук, О. В., and А. О. Грищенко. "Вітчизняний та зарубіжний досвід удосконалення методик визначення ставки дисконтування." *Економічний простір* 68 (2012): 173-179.

44. Шаровська, Т. С. (2010). Оцінка та аналіз реальних інвестицій. *Вісник Запорізького національного університету*, (1), 67-76.

45. Васильчишин, Олександра Богданівна. "Ліквідність та фінансова стійкість як основні індикатори фінансової безпеки банківської системи України." (2016).

46. Стрішенець, О. "Аналітичний огляд фінансової стійкості підприємства." *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки* 3 (2018): 58-65.

47. Ловінська, Ірина Георгіївна. "Фінансова стійкість організації як індикатор економічного потенціалу." *Фінанси, облік і аудит* 1 (2014): 252-259.

48. Карчева, Ганна Тимофіївна. "Проблеми забезпечення фінансової стійкості банківської системи України в умовах макроекономічної нестабільності." *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка* 21, Вип. 5 (2016): 146-150.

49. Нагорна І. В., Морозов О. І. Резерви підвищення ефективності управління доходами підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7407>

50. АТ Криворізький залізорудний комбінат. Офіційний сайт. URL: <https://www.krruda.dp.ua/>

51. Подлуцька О.М., Панасенко А.О. Статистичний аналіз фінансових результатів підприємства готельно-ресторанної сфери. *Економічні інновації*. 2018. № 71. С. 72–77.

52.Якимів В.В., Кучеренко О.В. Формування та аналіз фінансової звітності готельних підприємств. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2020. № 12(1). С. 81–84.

53.Дмитренко О.О., Перерва М.І. Формування системи обліку фінансових результатів у готельному бізнесі. Технології та техніки друкарства. 2020. № 2(74). С. 53–60.

ДОДАТКИ

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про фінансовий стан (Активи)
Період 2021 рік, 12 міс. дата звіту 18.03.2022**

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	79 113.00	76 532.00
первісна вартість	1001	92 613.00	95 451.00
накопичена амортизація	1002	13 500.00	18 919.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	4 143 237.00	4 632 438.00
первісна вартість	1011	9 812 165.00	10 517 945.00
знос	1012	5 668 928.00	5 885 507.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	618 457.00	583 092.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 000.00	725.00
Відстрочені податкові активи	1045	50 551.00	71 691.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	4 892 358.00	5 364 478.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 137 779.00	1 191 461.00
Виробничі запаси	1101	496 633.00	314 157.00
Незавершене виробництво	1102	13 668.00	22 498.00
Готова продукція	1103	627 478.00	854 804.00
Товари	1104	0.00	2.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	435 639.00	228 485.00

Продовження Додатку А

Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	563.00	110 423.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	33 667.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 926 547.00	5 933 857.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	601 902.00	518 385.00
Готівка	1166	15.00	
Рахунки в банках	1167	601 887.00	518 385.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	67 247.00	87 578.00
Усього за розділом II	1195	8 169 677.00	8 070 189.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	13 062 035.00	13 434 667.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

Звіт про фінансовий стан (Пасиви)

Період 2021 рік, 12 міс. дата звіту 18.03.2022

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 991 233.00	1 991 233.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	-348 162.00	-462 263.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	266 552.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	8 884 780.00	4 334 017.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	10 794 403.00	5 862 987.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	1 448 990.00	1 671 422.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	2 848.00	4 290.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2 848.00	4 290.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	1 451 838.00	1 675 712.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	136 192.00	127 807.00
розрахунками з бюджетом	1620	341 678.00	172 539.00

у тому числі з податку на прибуток

1621

102 978.00

Продовження Додатку Б

розрахунками зі страхування	1625	19 581.00	20 174.00
розрахунками з оплати праці	1630	62 926.00	65 835.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	7 476.00	5 179 050.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	209 286.00	270 544.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	38 655.00	60 019.00
Усього за розділом III	1695	815 794.00	5 895 968.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	13 062 035.00	13 434 667.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про фінансові результати
Період 2021 рік, 12 міс. дата звіту 18.03.2022**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11 158 331.00	6 607 075.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4 282 254.00	3 324 555.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	6 876 077.00	3 282 520.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120		125 354.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	192 326.00	157 779.00
Витрати на збут	2150	1 184 419.00	984 783.00
Інші операційні витрати	2180	399 235.00	0.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5 100 097.00	2 265 312.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	170 851.00	163 015.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4 929 246.00	2 102 297.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-905 296.00	-403 050.00

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	4 023 950.00	1 699 247.00

Додаток Г

Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний комбінат»

Звіт про сукупний дохід, елементи операційних витрат та розрахунок показників прибутковості акцій Період 2021 рік, 12 міс. дата звіту 18.03.2022

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-35 174.00	-34 334.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-104 577.00	-118 188.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-139 751.00	-152 522.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним	2455	-25 650.00	-26 959.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-114 101.00	-125 563.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 909 849.00	1 573 684.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	3 170 736.00	2 014 106.00
Витрати на оплату праці	2505	1 570 677.00	1 298 103.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	355 188.00	292 784.00
Амортизація	2515	249 021.00	200 628.00
Інші операційні витрати	2520	1 536 276.00	1 273 457.00
Разом	2550	6 881 898.00	5 079 078.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 991 233 326.00	1 991 233 326.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1 991 233 326.00	1 991 233 326.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	2 02	0.85
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту	2615	2 02	0.85

Дивіденди на одну просту акцію

2650

0.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про рух грошових коштів, Рух коштів у результаті
операційної діяльності**

Період 2021 рік, 12 міс. дата звіту 18.03.2022

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	12 367 788.00	7 052 532.00
Повернення податків і зборів	3005	546.00	16 708.00
у тому числі податку на додану вартість	3006	546.00	16 707.00
Цільового фінансування	3010	41 580.00	36 131.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	21 349.00	12 300.00
Надходження від повернення авансів	3020	2 498.00	558.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	11 643.00	5 221.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	1 853.00	45.00
Надходження від операційної оренди	3040	3 484.00	1 015.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	136 665.00	118 253.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	1 833 913.00	1 457 484.00
Праці	3105	1 193 285.00	979 505.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	355 381.00	296 982.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	3 425 746.00	1 000 332.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	1 037 431.00	317 980.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	654 232.00	80 966.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	1 734 083.00	601 386.00
Витрачання на оплату авансів	3135	76 682.00	46 932.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	84.00	165.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	1 295 989.00	1 100 156.00

Чистий рух коштів від операційної діяльності

3195

4 406 326.00

2 361 207.00

Додаток Е

Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний комбінат»

Звіт про рух коштів у результаті інвестиційної та фінансової діяльності

Період 2021 рік, 12 міс. дата звіту 18.03.2022

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205	8 915.00	9 961.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		186.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	178 142.00	270 105.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		1 464 000.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	507 029.00	682 910.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305		0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340	178.00	141.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350		0.00
Сплату дивідендів	3355	3 669 500.00	0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00

Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00

Продовження Додатку Е

Інші платежі	3390	927.00	773.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-3 670 249.00	-632.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	59 821.00	-46 293.00
Залишок коштів на початок року	3405	601 902.00	431 977.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-143 338.00	216 218.00
Залишок коштів на кінець року	3415	518 385.00	601 902.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

Звіт про фінансовий стан (Активи)

Період 2022 рік, 12 міс. дата звіту 22.02.2023

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	76 532.00	72 018.00
первісна вартість	1001	95 451.00	95 307.00
накопичена амортизація	1002	18 919.00	23 289.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	4 632 438.00	4 768 919.00
первісна вартість	1011	10 517 945.00	10 903 206.00
знос	1012	5 885 507.00	6 134 287.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	583 092.00	583 092.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	725.00	275.00
Відстрочені податкові активи	1045	71 691.00	80 125.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	5 364 478.00	5 504 429.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 191 461.00	2 204 770.00
Виробничі запаси	1101	314 157.00	293 860.00
Незавершене виробництво	1102	22 498.00	30 256.00
Готова продукція	1103	854 804.00	1 880 654.00
Товари	1104	2.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	228 485.00	146 491.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	

Продовження Додатку Є

з бюджетом	1135	110 423.00	211 264.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	33 667.00	14 743.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 933 857.00	5 931 585.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	518 385.00	363 664.00
Рахунки в банках	1167	518 385.00	363 664.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	87 578.00	196 818.00
Усього за розділом II	1195	8 070 189.00	9 054 592.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	13 434 667.00	14 559 021.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

Звіт про фінансовий стан (Пасиви)

Період 2022 рік, 12 міс. дата звіту 22.02.2023

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 991 233.00	1 991 233.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	-462 263.00	-350 533.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 334 017.00	5 486 043.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	5 862 987.00	7 126 743.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	1 671 422.00	1 602 869.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	4 290.00	27 176.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	4 290.00	27 176.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	1 675 712.00	1 630 045.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	127 807.00	76 292.00
розрахунками з бюджетом	1620	172 539.00	23 976.00

розрахунками зі страхування	1625	20 174.00	15 083.00
Продовження Додатку Ж			
розрахунками з оплати праці	1630	65 835.00	49 966.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	5 179 050.00	5 179 031.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	270 544.00	288 768.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	60 019.00	169 117.00
Усього за розділом III	1695	5 895 968.00	5 802 233.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	13 434 667.00	14 559 021.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про фінансові результати
Період 2022 рік, 12 міс. дата звіту 22.02.2023**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6 290 171.00	11 158 331.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	2 891 384.00	4 282 254.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	3 398 787.00	6 876 077.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	116 190.00	
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	201 163.00	192 326.00
Витрати на збут	2150	1 732 482.00	1 184 419.00
Інші операційні витрати	2180		399 235.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 581 332.00	5 100 097.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	210 420.00	170 851.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 370 912.00	4 929 246.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-253 410.00	-905 296.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00

Чистий фінансовий результат: прибуток

2350

1 117 502.00

4 023 950.00

Додаток И

Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний комбінат»

Звіт про сукупний дохід, елементи операційних витрат та розрахунок показників прибутковості акцій Період 2022 рік, 12 міс. дата звіту 22.02.2023

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-34 524.00	-35 174.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	170 780.00	-104 577.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	136 256.00	-139 751.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним	2455	24 526.00	-25 650.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	111 730.00	-114 101.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 229 232.00	3 909 849.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	2 699 201.00	3 170 736.00
Витрати на оплату праці	2505	1 460 900.00	1 570 677.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	328 711.00	355 188.00
Амортизація	2515	279 810.00	249 021.00
Інші операційні витрати	2520	2 061 128.00	1 536 276.00
Разом	2550	6 829 750.00	6 881 898.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 991 233 326.00	1 991 233 326.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1 991 233 326.00	1 991 233 326.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.56	2.02
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту	2615	0.56	02.февр
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про рух грошових коштів, Рух коштів у результаті
операційної діяльності**

Період 2022 рік, 12 міс. дата звіту 18.03.2023

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	6 395 321.00	12 367 788.00
Повернення податків і зборів	3005	254 567.00	546.00
у тому числі податку на додану вартість	3006	254 567.00	546.00
Цільового фінансування	3010	43 366.00	41 580.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	125 767.00	21 349.00
Надходження від повернення авансів	3020	1 525.00	2 498.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	4 007.00	11 643.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	168.00	1 853.00
Надходження від операційної оренди	3040	1 163.00	3 484.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	143 904.00	136 665.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	2 107 917.00	1 833 913.00
Праці	3105	1 148 706.00	1 193 285.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	339 022.00	355 381.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	1 165 184.00	3 425 746.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	267 446.00	1 037 431.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	5 841.00	654 232.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	891 897.00	1 734 083.00
Витрачання на оплату авансів	3135	89 041.00	76 682.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	440.00	84.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	1 967 527.00	1 295 989.00

Чистий рух коштів від операційної діяльності

3195

151 951.00

4 406 326.00

Додаток І

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про рух коштів у результаті інвестиційної та фінансової
діяльності**

Період 2022 рік, 12 міс. дата звіту 18.03.2023

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205	1 616.00	8 915.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250	44.00	
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	65 278.00	178 142.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290	496 805.00	507 029.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-560 423.00	-676 256.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305		0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340	171.00	178.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350		0.00
Сплату дивідендів	3355	19.00	3 669 500.00
Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00

Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00

Продовження Додатку І

Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390	7 745.00	927.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-7 593.00	-3 670 249.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-416 065.00	59 821.00
Залишок коштів на початок року	3405	518 385.00	601 902.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	261 344.00	-143 338.00
Залишок коштів на кінець року	3415	363 664.00	518 385.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

Звіт про фінансовий стан (Активи)

Період 2023 рік, 12 міс. дата звіту 27.02.2024

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	72 018.00	66 971.00
первісна вартість	1001	95 307.00	95 980.00
накопичена амортизація	1002	23 289.00	29 009.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	4 768 919.00	4 858 732.00
первісна вартість	1011	10 903 206.00	11 250 242.00
знос	1012	6 134 287.00	6 391 510.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	583 092.00	583 092.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	275.00	45.00
Відстрочені податкові активи	1045	80 125.00	120 741.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	5 504 429.00	5 629 581.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	2 204 770.00	2 841 795.00
Виробничі запаси	1101	293 860.00	210 074.00
Незавершене виробництво	1102	30 256.00	46 490.00
Готова продукція	1103	1 880 654.00	2 585 231.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари,	1125	146 491.00	318 437.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	211 264.00	210 498.00

Продовження Додатку Й

у тому числі з податку на прибуток	1136	14 743.00	58 481.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 931 585.00	5 417 390.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	363 664.00	129 524.00
Рахунки в банках	1167	363 664.00	129 524.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	196 818.00	44 787.00
Усього за розділом II	1195	9 054 592.00	8 962 431.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та	1200	0.00	
Баланс	1300	14 559 021.00	14 592 012.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про фінансовий стан (Пасиви)
Період 2023 рік, 12 міс. дата звіту 27.02.2024**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 991 233.00	1 991 233.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	-350 533.00	-71 954.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 486 043.00	5 455 040.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	7 126 743.00	7 374 319.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	1 602 869.00	1 500 984.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	27 176.00	71 822.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	27 176.00	71 822.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	1 630 045.00	1 572 806.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	76 292.00	103 103.00
розрахунками з бюджетом	1620	23 976.00	18 455.00

Продовження Додатку К

розрахунками зі страхування	1625	15 083.00	10 529.00
розрахунками з оплати праці	1630	49 966.00	32 960.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	5 179 031.00	5 171 553.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	288 768.00	275 461.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	169 117.00	32 826.00
Усього за розділом III	1695	5 802 233.00	5 644 887.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	14 559 021.00	14 592 012.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

Звіт про фінансові результати

Період 2023 рік, 12 міс. дата звіту 27.02.2024

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 577 923.00	6 290 171.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	3 036 394.00	2 891 384.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	2 541 529.00	3 398 787.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120		116 190.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	169 470.00	201 163.00
Витрати на збут	2150	1 553 266.00	1 732 482.00
Інші операційні витрати	2180	544 183.00	
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	274 610.00	1 581 332.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	346 886.00	210 420.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		1 370 912.00
збиток	2295	72 276.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	8 865.00	-253 410.00

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00
---	------	------

Продовження Додатку Л

Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 117 502.00
збиток	2355	63 411.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про сукупний дохід, елементи операційних витрат та
розрахунок показників прибутковості акцій
Період 2023 рік, 12 міс. дата звіту 27.02.2024**

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-32 408.00	-34 524.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	372 138.00	170 780.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	339 730.00	136 256.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним	2455	61 151.00	24 526.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	278 579.00	111 730.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	215 168.00	1 229 232.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	2 619 092.00	2 699 201.00
Витрати на оплату праці	2505	1 354 985.00	1 460 900.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	308 863.00	328 711.00
Амортизація	2515	290 687.00	279 810.00
Інші операційні витрати	2520	2 080 515.00	2 061 128.00
Разом	2550	6 654 142.00	6 829 750.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 991 233 326.00	1 991 233 326.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1 991 233 326.00	1 991 233 326.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.03	0.56
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту	2615	-0.03	0.56
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

**Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний
комбінат»**

**Звіт про рух грошових коштів, Рух коштів у результаті
операційної діяльності**

Період 2023 рік, 12 міс. дата звіту 27.02.2024

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	5 329 194.00	6 395 321.00
Повернення податків і зборів	3005	537 475.00	254 567.00
у тому числі податку на додану вартість	3006	537 396.00	254 567.00
Цільового фінансування	3010	41 149.00	43 366.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	452.00	125 767.00
Надходження від повернення авансів	3020	3 406.00	1 525.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	7 185.00	4 007.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	53.00	168.00
Надходження від операційної оренди	3040	1 066.00	1 163.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	134 720.00	143 904.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	2 048 950.00	2 107 917.00
Праці	3105	986 314.00	1 148 706.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	291 403.00	339 022.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	1 003 169.00	1 165 184.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	136 640.00	267 446.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		5 841.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	866 529.00	891 897.00
Витрачання на оплату авансів	3135	10 397.00	89 041.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	1 197.00	440.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	1 609 823.00	1 967 527.00

Чистий рух коштів від операційної діяльності

3195

103 447.00

151 951.00

Додаток О

Приватне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний комбінат»**Звіт про рух коштів у результаті інвестиційної та фінансової діяльності****Період 2023 рік, 12 міс. дата звіту 27.02.2024****Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205	2 400.00	1 616.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		44.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	16 550.00	65 278.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290	319 104.00	496 805.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-333 254.00	-560 423.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305		0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340	119.00	171.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350		0.00
Сплату дивідендів	3355	3.00	19.00

Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00
--------------------------------	------	--	------

Продовження Додатку О

Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390	8 922.00	7 745.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-8 806.00	-7 593.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-238 613.00	-416 065.00
Залишок коштів на початок року	3405	363 664.00	518 385.00